

Stil för män-ett kursupplägg

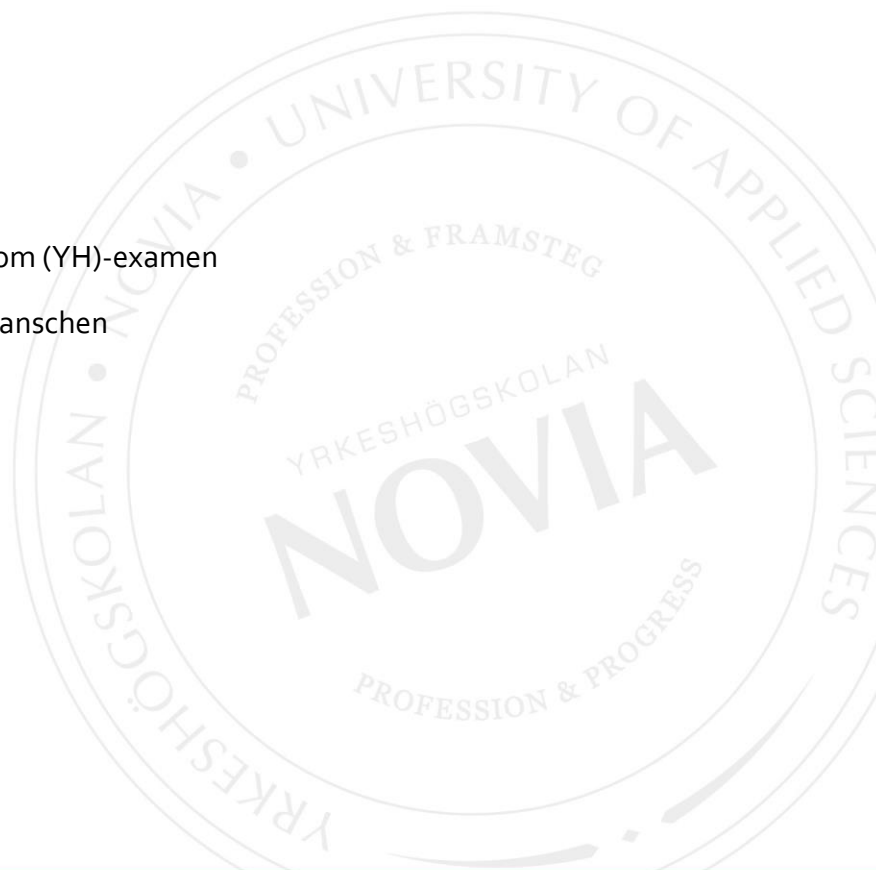
- En teoretisk studie kring hur man planerar och skapar kursinnehåll inom stil för män

Jennie Pitkäkangas

Examensarbete för Estenom (YH)-examen

Utbildning för skönhetsbranschen

Vasa, 2020

EXAMENSARBETE

Författare: Jennie Pitkäkangas

Utbildning och ort: Skönhetsbranschen, Vasa

Handledare: Jaana Ylimartimo-Nybäck

Titel: Stil för män-ett kursupplägg-en teoretisk studie kring hur man planerar och skapar innehåll för en kurs inom stil för män

Datum Våren 2020 Sidantal 62 Bilagor 9

Abstrakt

Syftet med detta examensarbete är att få kunskap för att kunna skapa en kurs inom stil för män samt att få kunskap om undervisningsmetoder och lektionsplanering. Genom didaktiska metoder och relevant kursinnehåll strävar respondenten efter att skapa en kurs som är anpassad för modeassistentstuderande vid Optima. Respondenten hoppas också att andra inom branschen verksamma personer, kan få nytta av detta arbete. Utgående från studerandes svar i en enkät, litteratur och eGrunder har respondenten skapat en sekvensplan, fem lektionsplaneringar samt ett kursmaterial. Dessa sammanlagt 7 dokument utvärderas av två lärare inom modeassistentutbildningen vid Optima genom en enkät som respondenten formulerat.

Resultatet i undersökningen består av studerandes enkätsvar, 7 dokument (planeringarna som bilagor) samt lärares utvärdering. Av resultatet i undersökningen kan man konstatera att de olika teman, som valts till kursen upplevs vara relevanta och ger en bra grundförståelse för kursen. Undervisningsmetoderna är varierande och inspirerande och är anpassade till studerande på modeassistentutbildningen. De olika inlärningsstilarna beaktas i upplägget. Däremot är undervisningsmetoderna, t.ex.presentationen av olika uppgifter, inte lika bra anpassade för studerande med olika typer av begränsningar. Det behövs mera handledning och mera tid i vissa uppgifter och föreläsningarna kunde vara kortare. Lärarna anser att lektionsplaneringarna är välplanerade, har bra variation av teknik och uppgifter med bra inledning och avslutning. Stylinguppgiften (se bilaga 3) blev otydlig. Resultatet av planeringarna kan man läsa i bilagorna.

Språk: Svenska

Nyckelord: Pedagogik, didaktik, stil för män, lektionsplanering, undervisningsmetoder, kursplanering, kurs, inläring, inlärningsstilar, utvärdering

BACHELOR'S THESIS

Author: Jennie Pitkäkangas

Degree Programme: Bachelor in Beauty and Cosmetics

Supervisor(s): Jaana Ylimartimo-Nybäck

Title: Style for men-a course arrangement-a theoretical study about how to plan and create content for a course in style for men

Date Spring 2020 Number of pages 62 Appendices 9

Abstract

The purpose of this study is to gain knowledge to be able to create a course in style for men and to gain knowledge about teaching methods and lesson planning. Through didactic methods and relevant course content the respondent strives to create a course that is adapted to Dressmaker students at Optima. With this thesis the respondent also hopes that other people in the trade can benefit from it. Based on the responses that the respondent got from the survey the respondent created a course plan, five lesson plans and a course material. These seven documents are evaluated by two Dressmaker teachers at Optima.

The result of the study consists of the students' survey responses, 7 documents (planning documents as appendices) and teacher evaluation. The result of the teachers' evaluation that the respondent got from this survey is that the teaching methods are varied and inspiring and are adapted to the Dressmaker students. Different learning styles are taken into account. In contrast, the teaching methods, for instance the presentation of different tasks, are not as well adapted to students with different restrictions. More guidance and more time are needed in some tasks and lectures could be shorter. The teachers believe that the lesson plans are well planned, have good variety of techniques and tasks with good introduction and completion. The styling task (see appendice 3) remained a bit unclear. The result of the different plans can be read in the appendices.

Language: Swedish Key words: Pedagogy, didactics, style for men, lesson planning, teaching methods, course planning, course, learning, learning-styles, evaluation

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Syfte och problemprecisering.....	2
3	Teoretiska utgångspunkter.....	3
3.1	Pedagogik.....	3
3.1.1	Pedagogiska teorier.....	4
3.1.2	Inlärningsstilar.....	5
3.1.3	Didaktiska metoder.....	7
3.2	Modeassistentutbildning vid Optima och eGrunder.....	13
3.3	Lektionstillfälle 1.....	14
3.3.1	Klädhistoria.....	14
3.3.2	Klädkoder.....	16
3.4	Lektionstillfälle 2.....	18
3.4.1	Stilpersonligheter.....	19
3.4.2	Trender.....	20
3.4.3	Kroppsformer.....	20
3.4.4	Ansiktsformer.....	22
3.5	Lektionstillfälle 3.....	22
3.5.1	Vardagskläder.....	23
3.5.2	Festkläder.....	24
3.5.3	Accessoarer.....	25
3.5.4	Material.....	26
3.5.5	Färger och mönster.....	27
3.6	Lektionstillfälle 4.....	29
3.6.1	Klädvård.....	29
3.6.2	Hållbar utveckling.....	30
4	Tidigare forskning.....	31
5	Metoder.....	37
5.1	Val av informanter.....	37
5.2	Dokumentstudier.....	37
5.3	Enkät.....	38
5.4	Utvärdering.....	38
5.5	Innehållsanalys.....	39
5.6	Undersökningens praktiska genomförande.....	39
6	Resultatredovisning och tolkning.....	41
6.1	Resultat av studerandenkäter.....	41
6.2	Planeringarna.....	45

6.3	Resultat av lärares utvärderingar till frågeställning 1	47
6.4	Resultat av lärares utvärderingar till frågeställning 2	48
6.5	Resultat av lärares utvärderingar till frågeställning 3	50
6.6	Sammanfattning	51
7	Kritisk granskning	52
8	Diskussion	56
	Referenser	58
	Bildreferenser	62
	Bilagor	

1 Inledning

I mitt examensarbete kombineras två ämnen, som jag upplever som synnerligen intressanta; pedagogik och stil för män. Jag strävar till att fördjupa min kunskap inom dessa ämnen samtidigt som jag kan få idéer och inspiration för kommande studier och yrken.

Pedagogik och skola har alltid intresserat mig. Ända sedan liten har jag vetat att jag i framtiden vill bli lärare. Funderingarna kring lärare inom vad och på vilket stadie har varierat mycket med åldern, men när jag stiftade bekantskap med estenomutbildningen blev visionen tydlig; yrkeslärare inom skönhetsbranschen. Inom estenomutbildningen har jag hittat det ämne jag brinner mest för; stilplanering för män. På sidan om studierna har jag ett deltidsjobb inom klädbranschen och där finns möjlighet att jobba med och tillämpa stil för män. Med åren har jag samlat på mig en hel del erfarenhet. Ändå vill jag lära mig ännu mera inom arbetslivet, innan vidarestudierna. Lärare med mycket arbetslivserfarenhet är inspirerande och det är en viktig egenskap hos en god lärare. En annan viktig aspekt hos en god lärare är att läraren beaktar individuella skillnader och därmed olika inlärningsstilar hos studerande. Att kunna utgå från studerande och skapa en miljö som gynnar deras inläring, är väsentligt i undervisningen. Dessutom vill jag kunna skapa en bra atmosfär i klassen genom bl.a. kommunikation. Att ha kunskap för att utföra ett bra planeringsarbete är också viktigt för mig. Med tanke på min framtid och mitt favoritämne, känns planering av en kurs inom stil för män som givande, relevant och något som kommer att gynna mig i framtiden.

I mitt examensarbete kommer jag att skapa en kurs för modeassistenterna vid Optima inom temat stil för män. Fokus i examensarbetet ligger kring helheter i kursupplägget och olika planeringar. När jag sedan genomför kursen kommer en mera fördjupad version att skapas där all teori, som hör till kursinnehållet, fördjupas. Vad gäller pedagogiken vill jag ta upp sådana teorier, inlärningsstilar och sådan didaktik, som det finns ett stort värde i för min egen kommande undervisning, som är anpassad till studerande, men som även passar den typen av undervisning och undervisningsstrategier man följer vid Optima, där kursen kommer genomföras.

2 Syfte och problemprecisering

Syftet med detta examensarbete är att få kunskap för att kunna skapa en kurs inom stil för män samt att få kunskap om undervisningsmetoder, kursplanering och lektionsplanering. Genom didaktiska metoder och relevant kursinnehåll strävar respondenten efter att skapa en kurs som är anpassad till modeassistentstuderande vid Optima. Respondenten hoppas också att andra personer verksamma inom branschen, kan få nytta av detta arbete.

Frågeställningar:

1. Vilka lektionsteman är relevanta för en kurs inom stil för män?
2. Vilka undervisningsmetoder är lämpliga med tanke på inlärningsstilar?
3. Hur ser sekvensplanen och lektionsplaneringarna ut när de anpassats till litteraturen och studerande vid modeassistentutbildningen?

3 Teoretiska utgångspunkter

I detta kapitel kommer respondenten att redogöra för sådan information, som är till nytta när man ska planera en kurs; såsom pedagogiska teorier, inlärningsstilar och didaktik. Didaktiken är riktad främst till yrkesutbildningar. I detta kapitel kan man dessutom läsa om modeassistentutbildningen eftersom kursen skapas till första årets modeassistentstuderande. Respondenten kommer också att redogöra för den teori som hör till lektionstillfällena. Detta görs i en sammanfattad form som i praktiken är mera omfattande. Respondenten skapar en kurs bestående av 5 lektionstillfällen. Varje lektionstillfälle har ett eget tema som respondenten valt på basen av litteratur och internet och modeassistenternas eGrunder. I den nationella tjänsten eGrunder, finns examensgrunder för varje examen inom yrkesutbildningen. Där framgår hur en examen är uppbyggd, vilka obligatoriska och valbara examensdelar examen består av samt vilka kraven på kunnande är i respektive examensdel. Enkät svar av studerande vid modeassistent har påverkat lektionernas innehåll. Till lektionstillfälle 1 hör ämnena klädhistoria och klädkoder. Lektionstillfälle 2 har teman stilanalys, kroppsformer, ansiktsformer och stilpersonligheter samt trender. Till lektionstillfälle 3 hör basgarderob med färger, material och mönster. Lektionstillfälle 4 består av klädvård och hållbarhet. Lektionstillfälle 5 är ett studiebesök och redogörs inte för i den teoretiska grunden. I bilagorna kan man hitta sekvensplanen (se bilaga 2) för kursen stil för män samt 5 lektionsplaneringar (se bilagor 3-7). I bilaga 7 kan man läsa om lektionstillfälle 5 (studiebesöket). I bilagorna finns även ett lektionsmaterial (se bilaga 8) som hör till lektionstillfälle 3, för att visa ett exempel på hur materialet till lektionerna kunde se ut.

3.1 Pedagogik

I detta kapitel redogör respondenten för olika pedagogiska teorier som kan beaktas i planeringen av kursen. I kapitlet ingår också teori om inlärningsstilar och olika didaktiska metoder som kan utnyttjas vid lektionsplaneringen.

”Pedagogik är läran om "hur man lär ut", alltså hur man bildar människor och ger dem en utbildning. Det finns vissa strategier och tekniker för undervisning (didaktik) och detta område är ett mycket aktivt och omdebaterat område inom forskningen”. (Citerat från Larare, 2012). Pedagogiken är ett tvärvetenskapligt ämne vilket betyder att det tangerar många andra ämnesområden, t.ex. ledarskap, filosofi och psykologi. Inom pedagogiken pratar man också om att man kan ha olika inlärningsstilar som sker via sinnen. Hit hör

lyssnande, skrivande, läsande, talande och reflektion. (Larare, 2012). Mera om didaktik och inlärningsstilar kommer respondenten att redogöra för i följande underrubriker. Respondenten kommer också att redogöra för några kända teorier, som hör till pedagogiken, samt kort om minnet.

3.1.1 Pedagogiska teorier

Respondenten redogör för sådana pedagogiska teorier, som kan tillämpas av yrkeslärare, exempelvis kognitivism, konstruktivism och några andra pedagogiska teorier. Även några kända teoretiker såsom Vygotskij och Piaget tas upp i kapitlet.

Kognitivismen

Kognitivismen utgår från att människan lär sig genom mentala processer, tankestrukturer och minnesfunktioner. Teorin utgår från individuellt lärande, som är inriktat på själva lärprocessen och hur individen utvecklar sin tankeförmåga. Enligt kognitivismen är människan rationell och förnuftig och reagerar inte enbart på yttre stimuli. (Köpsén, 2014, s. 91). Teorin har stort inflytande från utvecklingspsykologin där Piaget forskar om utvecklingsstadier och kognitiv anpassning. (Säljö, 2012, s. 164ff, se Köpsén, 2014, s. 91). Det intressanta blir hur studerande tolkar ämnet, som undervisas och läraren förklarar på olika sätt och ställer frågor. Detta gör att studerande själva får formulera egna svar, resonera och förklara hur de tänker och frågar. Läraren behöver också ta reda på och beakta studerandes tidigare tankestrukturer och förståelse om ämnet och utgående från det fördjupa eller utmana den tidigare kunskapen. Det ger studerande nya perspektiv och skapar nya sätt att tänka. (Köpsén, 2014, s. 91).

Konstruktivism

Inom kognitivismen är kunskapen förutbestämd. Enligt konstruktivismen skapas kunskap i samband med individens samspel med omgivningen. Studerandes eget agerande och den egna aktiviteten blir i fokus och har inverkan på vad studerande lär sig. (Köpsén, 2014, s. 92). Kolbs erfarenhetsbaserade lärande är en teori som förenar kognitivismen och konstruktivismen. Den består av fyra olika stadier: en konkret upplevelse eller ett problem, observation och reflektion och relaterar till abstrakta begrepp. Efter det kommer aktivt experimenterande där man försöker hitta lösningar och nya upplevelser uppstår som kan observeras. (Köpsén, 2014, s. 92). Utgångspunkten är något man känner till, som individen tänker och förstår och att lära sig genom att upptäcka nya saker som ger nya erfarenheter. Utveckling av ny kunskap stimuleras alltså av att använda olika angreppssätt (olika sätt att

lära) på ett problem. Det kan t.ex. handla om ett projektarbete där olika sätt att lära tillämpas. (Köpsén, 2014, s. 93).

Andra pedagogiska teorier

Andra kända inlärningsteorier är t.ex. **John Deweys** teori om aktivitetspedagogik, som innebär att studerande själva är aktiva i inlärningsprocessen. Han förespråkade grupparbete och målinriktat arbete ville utgå från studerandes egna aktiviteter för att göra undervisningen betydelsefull. "Learning by doing" är ett uttryck som har sitt ursprung i Deweys teorier. (Phillips, 2017, s. 153). En annan teoretiker som har gjort ett inflytande inom pedagogiken är **Lev Vygotskij**. Han anser att kunskap alltid sker i samband med omgivningen och barnet har ingen medfödd förutsättning för kunskap utan hjälp. (Phillips, 2017, s. 154). Vygotskijs teori om den proximala utvecklingszonen innebär skillnaden mellan vad barnet kan med hjälp och utan hjälp. Det är den närmaste liggande utvecklingszonen. (Bråten, 1996, se Imsen, 2006, s. 316). Genom att använda sig av utvecklingszonen tillsammans med andra hjälper man och stöder barnet i riktning mot att klara av uppgiften på egen hand. (Imsen, 2006, s. 316). Det som lärs ut behöver hela tiden ligga på en något mer avancerad nivå, men det får inte heller bli för svårt. Lagom utmanande är bäst. Han anser också att hur mycket man än försöker planera och skapa läroplaner kommer alltid studerandes inläring att vara oförutsägbar, d.v.s. man kan inte förutspå hur mycket och om studerande kommer att lära sig. (Vygotskij, 2001, se Imsen, 2006, s. 320).

3.1.2 Inlärningsstilar

Definition på lärande enligt Hilgard och Atkinson 1967:

"Lärande är en relativt bestående beteendeförändring som uppstår på grundval av erfarenhet" (se Imsen, 2006, s. 206). Fokus i kapitlet ligger kring hur olika erfarenheter och uppfattningar studerande kan få av samma föreläsning till följd av att studerande tolkar och upplever saker på olika sätt. Olika erfarenheter och tolkningar studerande gör är delvis beroende av vilka inlärningsstilar de har. Minnet påverkar hur bestående beteendeförändringen blir och är därför en avgörande faktor när man ska lära sig något.

Allmänt om inlärningsstilar

Idén att studerande har olika inlärningsstilar har fått väldigt lite stöd inom forskningen och kritiserats av en del. Man lär sig med alla sinnen men det finns ingen forskning, som stöder att studerande lär sig bättre om läraren anpassar undervisningen enligt inlärningsstilar.

(Hjort, Furenhed, 2016, s. 41). Ändå kan de vara bra att känna till för att variera undervisningen och för att få tips på olika metoder. Teorin om inlärningsstilar utgår från individens eget sätt att lära sig och vilka preferenser man har om sätt att lära sig. Detta kan förklaras som en sorts egenskap. Enligt teorin har människan vissa psykologiska drag, som man bär med sig oberoende sammanhang och situation. (Imsen, 2006, s. 430). En del lär sig i tystnad, andra behöver musik. En del lär sig i sociala sammanhang medan andra vill ha lugn och ro och sitta för sig själva osv. (Imsen, 2006, s. 431). Teorin om inlärningsstilar baserar sig på att studerande lär sig på olika sätt. Sådana faktorer, som påverkar inläringen är t.ex. motivation, förkunskaper, intresse, attityd och lärarens pedagogik. Studerande tolkar saker på olika sätt. Därför blir varje lektion olika och unik för varje studerande. Ifall den egna inlärningsstilen inte är samma, som den stilen läraren lär ut på kan det vara svårt att lära sig. (Kellquist, Enroth, 2010, s. 21). Om man ändå känner till sin egen inlärningsstil kan man anpassa det som läraren lär ut på så sätt att det passar med den egna inlärningsstilen. Om t.ex. läraren berättar något kan man själv göra en mindmap om man lär sig bättre genom att rita/skriva än att lyssna. Oftast är en inlärningsstil den primära som används mest med någon sekundär som används i mindre utsträckning som stöd till den primära. (Kellquist, Enroth, 2010, s. 22). Nedan räknar skribenten upp tre olika inlärningsstilar.

Visuell inlärningsstil

Den visuella inlärningsstilen kännetecknas av att man vill se och läsa det som ska läras. Ofta pratar man mycket och pratandet kopplas till det man ser. För att underlätta inläringen hjälper det att se bilder och föremål och att rita och skriva. Mindmapping och olika minnestekniker är bra hjälpmedel till den med visuell inlärningsstil. (Kellquist, Enroth, 2010, s. 22). I skolor används oftast visuell inläring. (Kellquist, Enroth, 2010, s. 23).

Auditiv inlärningsstil

Om man har auditiv inlärningsstil, är man ofta en bra lyssnare och vill gärna höra det, som läraren har att säga och se till att man förstått det. Nya termer vill man reda ut snabbt och den med auditiv inlärningsstil lär sig bra genom att fråga. Auditiva repetitioner och att spela in lektioner kan vara ett bra stöd. Att lyssna på en viss sorts musik, kan också underlätta inläringen när man t.ex. läser. (Kellquist, Enroth, 2010, s. 23).

Kinestetisk inlärningsstil

Den kinestetiska inlärningsstilen kännetecknas av att man vill involvera rörelse och känsla i det man gör. Man pratar ofta långsammare och tänker efter noggrant så att känslorna och det man säger överensstämmer. Man lär sig genom att pröva och experimentera. Praktiska

övningar är till nytta och en del kan ha svårt att sitta stilla vid föreläsningar. Om man läser hemma kan man gå undertiden man gör det och likaså när man repeterar kan man också gå runt om det är möjligt. Att läsa korta avsnitt och ta paus är bättre än att försöka koncentrera sig på långa textsekvenser. Om det inte är möjligt med praktiska övningar är exempel från verkligheten också ett sätt som hjälper många med kinestetisk inlärningsstil. En del kan också få svårt om läraren väcker starka känslor genom sättet att uttrycka sig. En kinestetiker fastnar då lätt i känslor och stänger ut det, som lärs ut. (Kellquist, Enroth, 2010, s. 23). Taktill inlärningsstil innebär att man lär sig bäst genom att använda händerna t.ex. genom att labroera och konstruera. (Phillips, 2017, s. 205).

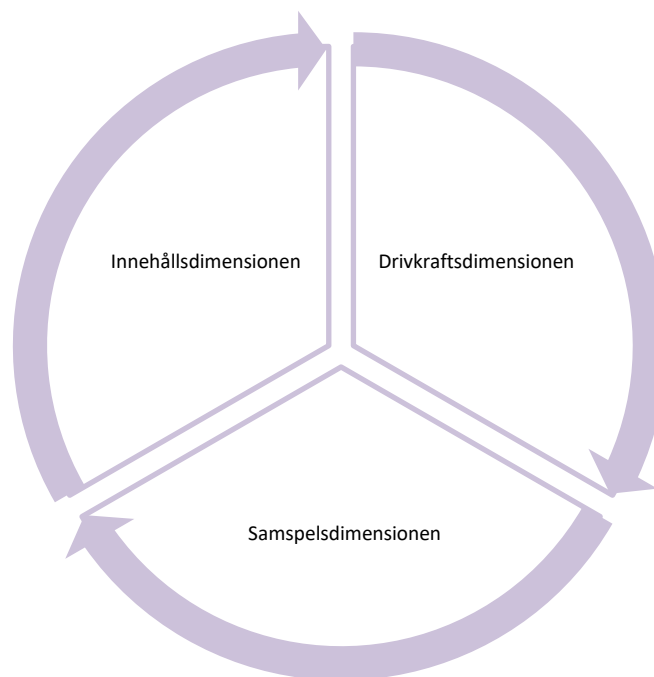
Minnet

Minnet påverkar också inläringen. Man minns ofta bäst i början och slutet av en föreläsning/lektion. Andra saker som hjälper oss att minnas är sådant, som under lektionen är avvikande eller sådant, som relaterar till tidigare kunskap eller bilder och det som repeteras. (Kellquist, Enroth, 2010, s. 41). Hur lång tid hjärnan orkar fokusera är begränsat och beror på individuella faktorer såsom intresse och ämnets komplexitet. Under mittperioden av lektionen förlorar man ofta en hel del information, därav behöver teoretiska inlärningspass inte vara längre än 30-50 minuter så att man inte går miste om för mycket information. När man har paus är det bra att byta miljö för att sedan återvända till klassrummet. Då registrerar hjärnan att ett nytt lektionspass börjar och man har bättre chanser att kunna fokusera. Ett praktiskt inlärningspass bör vara upp till 90 minuter eftersom det tar ca. 20 minuter för hjärnan att komma igång med de tankegångar som behövs för ämnet eller uppgifter. (Kellquist, Enroth, 2010, s. 42).

3.1.3 Didaktiska metoder

Lärande ses som en bestående förändring i sätt att tänka eller agera och sker i samspel med omgivningen. (Köpsén, 2014, s. 97). Illeris (2007), för fram detta genom en figur med tre komponenter: innehållsdimensionen, drivkraftdimensionen och samspelsdimensionen (se figur 1). Innehåll handlar om vilken typ av kunskap studerande ska lära sig. Hit hör också lärarens yrkeskunskap. Drivkraften innebär studerandes motivation, vilja och känslor. Inom båda dimensionerna använder studerande kunskap som skapas av impulser som uppstår i samspel med omgivningen. Samspelsdimensionen innebär den sociala delen som består av kommunikation, samarbete och handling. Samspelet kan leda till både negativa och positiva konsekvenser och här spelar lärarens kunskap roll, t.ex. att sträva efter drivkraften. (Köpsén, 2014, s. 98). Till samspel hör också lärandet i förhållande till kraven inom branschen överlag

vilket är en annan utmaning inom lärandet. När man som lärare väljer mellan olika sätt att undervisa och gör val på basen av olika teorier som fungerar som vägledare för drivkrafter inom lärande, pratar man om didaktik. (Köpsén, 2014, s. 99). Som lärare behöver man vara beredd på att olika plötsliga situationer och att hela lektionen kan ändra. Undervisning i sig är oförutsägbar. (Imsen, 1999, s. 419).

Figur 1. Illeris teori.

Det finns två olika synsätt på didaktiken. Den ena anser att didaktiken är bunden till olika situationer och därför finns inget färdigt "recept" på hur man ska undervisa. Det finns ingen systematik och inga mönster. Undervisningen är då alltså mera en konst än en vetenskap. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 40). Det motsatta synsättet anser att den finns en färdig metod och strategier som alltid går att använda och ett bästa sätt att undervisa på. Sällan tror forskare endast på någon dera av dessa utan väljer en medelväg. Lärare kan hämta inspiration och få ideér av forskning men det blir ofta riskfyllt att totalt lita på den och följa den blindt. Foskningen kan ibland vara missvisande och kan ge entydiga svar. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 41).

Effektiv och meningsfull undervisning

Syftet med effektiv undervisning är att fördjupa studerandes lärande. Det är alltså målet med undervisningen. Då behöver lärare kunna använda sina resurser på bästa vis. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 25). En målinriktad undervisning är ett kännetecken för effektiv undervisning. Läraren ska då ha en klar uppfattning om vad studerande ska lära sig.

Studering kräver också utmaningar för att lära sig. Det är mest effektivt med utmaningar på rätt nivå; inte för utmanande men inte för lätta heller. Det ställer också krav på läraren då läraren behöver ha en uppfattning om vad studerande kan från förr, vilka saker som är utmanande för dem och hur de tänker. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 26). Stödet studerande får behöver anpassas enligt situation. T.ex. i början behöver studerande ofta mera stöd genom instruktioner och exempel. Efter att studerande blir kunnigare behöver de kanske inte lika mycket stöd som i början. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 90).

Kommunikationen mellan lärare och studerande behöver fungera bra. Att man som lärare visar att man verkligen tror på att studerande kan lyckas och att man hela tiden siktar framåt och ser målen, är viktigt. Läraren betraktar också studerande och på basen av deras agerande, kan läraren se det som återkopplingsinformation till sig själv och justera och anpassa undervisningen ytterligare. Det är därför viktigt med förtroende mellan lärare och studerande för att kunna göra relevanta justeringar. Läraren kan också påverka undervisningen genom kroppsspråk och rösten. Till exempel att variera tonläge och röra på sig är mera intressant för studerande. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 90). Andra knep som aktiverar studerande är att låta dem själva komma fram till olika hypoteser och förklaringar och att ha frågesport. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 95). Även debatter och ställningstaganden kan kännas roliga för studerande och även lärorika. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 96, 97). Också att rita och att skapa berättelser av fakta gör det lättare att minnas och lära sig. Man kan även koppla berättelserna till de studerande. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 98).

Lärmiljön är viktig för att kunna ge upphov till kreativitet och experimenterande. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 27). Det är läraren som ger grunden för stämningen i klassrummet. Misstag behöver ses som lärtillfällen och ska kännas okej. Med rätt sorts ledning stöder också studerande varandras lärande. Läraren behöver också beakta att undervisningen sker i fokus på långsiktighet. Lärande tar tid och effektiv undervisning innebär inte att få ut så mycket information som möjligt. Studerande får många, upprepade tillfällen för möjlighet till målmedveten inläring. Studerande tränas då till att upprätthålla fokus och tränas i uthållighet och ansträngning. Det gör att centrala färdigheter sätter sig i minnet och kräver inte lika mycket kraft och ansträngning för att utföras. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 28).

Variation hjälper studerande att lära sig, t.ex. att lära sig på olika sätt med olika människor. För att få en djupare förståelse om ett ämne behöver studerande vara aktivt engagerade i medvetet tänkande som innebär att aktivt bearbeta, strukturera och organisera kunskap. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 28). Som lärare kan man bidra till detta genom att låta studerande

diskutera och relatera till centrala frågor och problem inom ämnet. Studerande behöver också få möjlighet att utveckla metakognitiva strategier. Det betyder att studerande får möjlighet att bedöma sitt eget arbete, sätta upp mål för sitt lärande och ställa frågor till sig själva kring vad de kan och vad de inte kan. Det innebär att studerande får lära sig att lära, att resonera kring sitt lärande och tänkande. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 29).

Som lärare behöver man också hålla sig uppdaterad och utveckla sitt eget lärande. Det är viktigt att se sig själv som en lärande i undervisningen med målet att ständigt vilja utvecklas, t.ex. genom att reflektera kring undervisningen och ständigt utveckla och förbättra den. Det handlar också om samarbete mellan kolleger, att stöda varandra och eventuellt analysera varandras undervisning. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 29). Att synliggöra hela lektionens struktur utan att ändå avslöja för mycket kan göra att studerande orkar fokusera längre. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 88). Välformulerade instruktioner underlättar lärande. För att skapa välformulerade instruktioner kan man försöka hålla dem sammanfattade och korta. Vill man utveckla studerandes lärande kan man formulera längre instruktioner med något utmanande ord. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 89). Att använda bilder och fet text gör instruktioner lättare att förstå. Stegvis instruktioner såsom ”gör först A, sedan del B” kan underlätta förståelsen. Däremot ger sådana uppgifter inte möjlighet för studerande att själva tänka ut på vilket sätt de ska lösa uppgiften. Man kan klippa instruktioner i flera delar och dela ut dem till studerande som i grupp funderar i vilken ordning de ska lösa problemet. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 90).

Det räcker inte alltid med att undervisningen är effektiv. Den behöver också vara meningsfull. Det som lärs ut behöver vara begripligt för studerande för att underlätta att de ska lära sig. En annan komponent för meningsfullt lärande är att det som lärs ut är användbart. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 33). Kunskapen anses också vara meningsfull om den ger upphov till identitetsskapande. Det som studerande lär sig formar och betyder något för den studerande som människa. Även om det man lär sig ibland känns svårt och tröttsamt tycks det ofta ändå finnas någon typ av positiv känsla med. Som exempel kan nämnas resultatet och känslan när man lyckats få ett grepp om ämnet och lärt sig. Då man upplever positiva känslor i en undervisningssituation, lär man sig bättre. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 34). Läraren kan i början av lektionen blicka bakåt, presentera lärandemålen tydligt och sammanfatta lektionens innehåll. I slutet av lektionen kan läraren sammanfatta lektionens innehåll, återkoppla till lärandemålen och blicka framåt. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 86).

Att skapa motivation

Motivation kan bero på flera olika faktorer. En faktor är t.ex. vilket värde studerande tillskriver målen, dvs hur viktigt det är för studerande att uppnå målet. (Ambrose m.fl., 2010, se Hjort, Furenhed, 2016, s. 78). En orsak kan vara att man känner ett uppnåendevärde, alltså ett mål man strävar efter och lyckas nå. Inneboendevärde handlar mera om själva känslan att sätta sig in en uppgift och utföra den, än att nå resultatet. Instrumentellt värde är mera inriktat på resultat och beröm av andra. Också det värde som studerande ser i målet påverkar motivationen. Att ett visst beteende leder till ett önskvärt resultat. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 78). Det är svårt att ge ett entydigt svar på hur man motiverar studerande. Även om läraren förklarar värdet av kunskapen kan studerandes låga förväntningar sätta käppar i hjulet för lärande. T.ex. tidigare erfarenhet kan påverka förväntningarna. (Hattie, 2012, se Hjort, Furenhed, 2016, s. 79). För att ta reda på vad de låga förväntningarna beror på kan man diskutera med studerande för att komma fram till orsaken. Man kan t.ex. sänka nivån på utmaningen i uppgifter, så att den studerande får en känsla av att hen klarar av uppgiften och stärker självförtroendet och studerande ser ett samband mellan ansträngning och resultat. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 79). Om studerande själv får bedöma och se sina framsteg ökar därmed också motivationen.

Andra tips är att relatera till studerandes intresse och till saker som är av betydelse för dem och att skapa autentiska uppgifter, som hänger tätt samman med livet utanför skolan. Även att visa hur kunskapen kommer att hjälpa i fortsatta studier eller arbetslivet, ses som en motivationshöjande faktor. Det är viktigt att läraren själv visar passion för ämnet samt att läraren ger studerande en chans att reflektera över sitt lärande. Att skapa en röd tråd i undervisningen är viktigt för att tydliggöra förhållandet mellan målen, de aktiviteter man har och bedömning. De visar resultaten mellan insats och resultat. Att arbeta med återkoppling och olika framstegskriterier såsom att använda checklistor höjer också motivationen. Läraren behöver visa studeranden att hen förväntar sig resultat och framsteg av studeranden. Att t.ex. börja med lätta utmaningar som studerande klarar av, skapar en känsla att de kommer att lyckas och studerande känner sig motiverade att fortsätta. Därefter kan man göra mer utmanande uppgifter. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 80). Återkoppling hjälper studerande att ta sig vidare och att ta vara på misstag. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 168). När man ger återkoppling är relationen mellan studerande och lärare mycket viktig. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 169). Man kan ge återkoppling både muntligt och skriftligt. (Hjort, Furenhed, 2016,

s. 183). Lärare kan undervisa studerande i motivation och låta dem reflektera på egen hand över sin egen motivation. Det är också av betydelse att studerande förstår att undervisning och att lära sig inte alltid är roligt och det krävs att man utvecklar strategier för att upprätthålla motivationen även när det känns så. Det kan läraren hjälpa till med. (Hjort, Furenhed, 2016, s. 81).

Prestationsmotivation innebär att utföra något, som uppmäts vara bra. Studerande är starkt motiverade och vill prestera bra och lyckas. Inte enbart för status utan för att göra bra ifrån sig. (Johnson, 1070, s. 101 se Imsen, 2006, s. 479). Enligt Maslows behovshierarki är prestationsmotivation ett av de fundamentala behoven. Behov av respekt har en inre och en yttre faktor: yttre aspekten kan betyda att vara något i någon annans ögon. Den inre aspekten innebär behärskning av styrka och självtillit. Prestationsmotivation innebär att själva fenomenet att prestera i sig är positivt och inte anknutet till belöning och beröm. Den handlar om en inre motivation. Det här kan vara en förklaring till varför en del i klassen fokuserar och arbetar medan andra inte följer skolans normer. (Imsen, 2006, s. 479).

Didaktiska hjälpmedel

Läroplanen är ett hjälpmedel för lärare. Värdemässiga beslut tas då man definierar målen i läroplanen. En förutsättning är att läraren förstår både målen och den värdemässiga grunden bakom dem. Målen behöver också accepteras och man behöver väva in dem i sin egen undervisning och personlighet. Lärare kan också själva delta i läroplansarbetet. (Hansén, Forsman, 2017, s. 344). I Norden är det en tradition att det är staten som formulerar läroplanen till skolor. Läroplanen ger instruktioner om vad som ska ske inom undervisningen i olika ämnen och hur många timmar som ska gå åt. (Imsen, 1999, s. 173). Det finns även regionala, lokala och centrala läroplaner. (Imsen, 1999, s. 180). Även om det finns en läroplan betyder det ändå inte att den följs precis. Studerande påverkar undervisningen, lärare tolkar den olika och läroplanen kan heller aldrig bli så detaljerad att den beskriver allt in i minsta detalj. (Imsen, 1999, s. 175). Det finns även mycket element som inte kan förutses av läraren i undervisningssammanhang. Tolkningsutrymme finns alltid och skolans utrymmen kan också styra en hel del. (Imsen, 1999, s. 176). Läroplanen styr vad befolkningen lär sig och skolan ska uppfylla viktiga samhällliga uppgifter. Hit hör t.ex. att föra vidare kulturarv och se till att samhället får nödvändig kompetens för att samhället ska fungera. (Imsen, 1999, s. 180). Myndigheter utser läroplanskommittéer som utformar läroplanen. (Imsen, 1999, s. 182). Läroplanen handleder också lärarna. (Imsen, 1999, s. 181). Utöver förslag till ämnesinnehåll finns också råd för hur undervisningen kan planeras.

(Imsen, 1999, s. 182). Där finns också information som kan vara till intresse för vårdnadshavarna. Den kan t.o.m. fungera som hjälp i deras fostran. (Imsen, 1999, s. 184).

3.2 Modeassistentutbildning vid Optima och eGrunder

Optima i Jakobstad, ordnar som enda finlandssvenska utbildningsanordnare, modeassistentutbildning. Optima är en utbildningsanordnare inom andra stadiets yrkesutbildning och utbildar både unga och vuxna inom grund-, yrkes- och specialyrkesexamen. Efter genomförd utbildning, avlägger studerande grundexamen inom textil- och modebranschen, kompetensområdet för modeassistent. I utbildningen lär man sig grunderna inom mode, stilplanering, digital marknadsföring och sömnad. I utbildningen ingår många olika yrkesinriktade valbara examensdelar. Via dessa kan man fördjupa sig inom försäljning, styling, mönsterritning och specialmaterial. Inom utbildningen får man även kunskap om material, arbetsmetoder, maskiner och apparater samt mode, formgivning, trender, visualitet och formkontroll. Utbildningen är bred och arbetsmöjligheterna är många. Efter modeassistentutbildningen kan man vidareutbilda sig vid t.ex. Yrkehögskolan Novia till estenom. Efter examen kan man exempelvis arbeta som visualist, klädförsäljare, stylistassistent, försäljare inom E-handeln, i redaktion på modetidning eller som ändringsexpert på en syateljé. (Optimaedu, 2020).

Modeassistenterna har många kurser inom tillverkning i sin utbildning, t.ex. tillverkning av kläder som skräddararbete. De har även en kurs i klädvård. Företagsamhet finns också inskrivet på ett par ställen när man ser på examensgrunderna för utbildningen. Examensgrunderna för andra stadiets yrkesutbildning utarbetas och utvecklas av Utbildningsstyrelsen i samarbete med arbetslivets representanter och finns publicerade på eGrunder på Utbildningsstyrelsen hemsida och i Studieinfo. Närmast lik kursen som respondenten skapar finns den examensdel, som heter Styling. Det finns inte någon examensdel som specifikt handlar om stil för män. Det kan hända att det nämns kort inom ramen för examensdelen Styling och att modeassistenterna i kläd/sko/accessoar tillverkningen kommer i kontakt med plagg för män och får kunskap därvia. I examen för modeassistent ingår två obligatoriska examensdelar: Tillverkning av en produkt inom textil- och modebranschen och Information om kunnandet och produkterna. Det ingår också en valbar examensdel som bestämmer examensbenämningen. (Opintopolku, 2020). Vid Optima arbetar studerande i stor utsträckning med projektarbete. Självständigt arbete och traditionell undervisning används också samt grupparbeten och portfolion. Praktiska delar i examen har fokus på learning-by-doing. Då går studerande igenom hela arbetsprocessen från

början till slut som projektmetod, t.ex. när de planerar en produkt. Dessutom är studerande regelbundet på inläring i arbetslivet. De flesta examensdelar finns utvecklade och tillgängliga på lärplattformen itslearning. På denna lärplattform finns uppgifter, material, prov, videon och olika interaktiva metoder och verktyg samlade. Itslearning är ett användbart redskap och hjälpmedel i studierna, både för närundervisning och distansundervisning samt för eget arbete. Varje studerande har en personlig utvecklingsplan för kunnande (PUK). I PUK dokumenteras varje studerandes väg från utbildningens start till examen. Där dokumenteras studerandes plan för förvärvande av kunnande utgående från den studerandes inlärningsstil, studerandes egna förutsättningar, val i studierna, behov av stöd i studierna samt den studerandes studie- och karriärplan. (Optimas intranät, 2020).

3.3 Lektionstillfälle 1

Under lektionstillfälle 1 kommer klädhistoria och klädkoder att behandlas. Nedan redogör respondenten för några av de tidsepoker, som finns och typiska plagg, som hör till respektive tidsepok. Respondenten redogör också för de vanligast förekommande klädkoderna, exempelvis smart casual, kavaj, mörk kostym, smoking, jackett och frack. Respondenten förklarar kort de viktigaste anvisningarna som gäller för varje klädkod.

3.3.1 Klädhistoria

Man vet att folk började använda kläder för 100 000-500 000 år sedan. Synålar och andra verktyg har hittats från **fortiden** (ca. 3000 f.Kr. – 700 f.Kr), som bevis på när olika typer av kläder kan ha tillverkats. För att hålla sig varm, använde man bland annat pälsar från djuren man jagade. De första kläderna kan ha haft ett annat syfte, såsom magi och status. Ett av de första plaggen är en tunika av päls. Man använde även material såsom fjädrar, ben, horn, löv, trä och gräs. (Historyofclothing, 2020). Under **antiken** (ca, 700 f.Kr. – 500 e.Kr) i Grekland bar männen en chiton. Det är ett stort tygstycke, som fästes med snören. (Sinclair, 2013, 24 januari). Däremot i forna egypten bar männen kiltar av lätta bomullstyger. (Softschools, 2005). I Rom användes togan utav medborgare av högre rang. Inomhus bar man ett plagg, som kallades tunikan. Längden, färgen och kvaliteten på tunikan var en signal för social status. (Sinclair, 2013, 10 juni). Under **medeltiden** (ca. 500 –1500) bar männen ofta enkla arbetskläder eller olika rustningar. (Softschools, 2005). Tunikor, åtsittande jackor, tights, hattar, knäbyxor, kappor, västar och svärdbälten är exempel på plagg, som männen ofta bar. (lovetoknow, 2006). Under **renässansen** (ca. 1500) bar männen kläder, som var mer utstickande i färg, form och detalj. Det var obligatoriskt att bära hattar på

allmänna platser. Större skjortor i olika material och åtsittande jackor var vanligt förekommande plagg under renässansen. Byxorna skulle vara lösa och knytas vid midjan och under knät. Knäbyxan var populär. (lovetoknow, 2006). Under **barocken** (ca. 1600) blev peruker populärt. Ett viktigt plagg under barocken var knäbyxan, som var vid och spetsklädd nedtill. Den var knälång och liknade en kjol. Just-au-corps rocken blev populär under barocken. Man började även knyta kravatter av spetskantat linne. Den är föregångare till dagens slips. (Klippel-Berglöf, 2013, 21 januari).

Figur 2. Exempel på klädsel under Barocken. (Commons: Wikimedia, 2013).

Under **upplysningen** (ca. 1650 – 1750) fortsatte modet med knäbyxan. (Brown, 2001, mars). Västen och kappan var populära plagg. Plaggen fick ändå nya skärningar och detaljer ändrades med tiden. (1775-95 in Western Fashion. Wikipedia, September 20, 2017, se Fashionhistory, 2015). Under **modernismen** (ca. 1900-1950) började man använda tuxedos. Även frack användes en hel del. Småningom sjönk också nivån av formalitet. Frackjackan användes till finare evenemang och man använde istället kostym, sportjackor och grå flanellbyxor till vardags. Stickade tröjor var ett vanligt förekommande plagg under modernismen. (Britannica, 1994). **Postmodernismen** (ca. 1950-) kännetecknas av att det inte finns någon särskild stil. Individualisering är ett nyckelord och plaggen och stilarna är väldigt många. Det finns inget rätt eller fel sätt att klä sig på. Under postmodernismen kännetecknas modeindustrin av efterfrågan, produktion och konsumering. (jayapolchiewpitayakarn, 2017, 21 februari).

3.3.2 Klädkoder

I en inbjudan kan nämnas hur man ska klä sig för evenemanget man är inbjuden till, d.v.s. klädkoden. Klädkoden anger ofta också tonen för tillfället. (Nilsson, 2013, s. 178). Står det inget om klädsel på inbjudan är det bättre att t.ex. fråga värdarna istället för att chansa om man är osäker. (Nilsson, 2013, s. 179).

Till **smart casual/udda kavaj** klädkoden hör kavaj och byxor i olika material. Grå byxor med pressveck och en mörkblå kavaj är ett säkert val om tillställningen är mera formell. Är tillställningen mindre formell kan man själv välja fritt men jeans hör inte till klädkoden. Vit skjorta är mera formell och en polotröja är minst formell, men båda passar klädkoden. Man kan välja färg och mönster på skjortan enligt egen smak. Slips eller fluga kan man bära om man vill men det är valfritt. Bröstduk kan man bära om man vill. Skor och bälte matchas i samma färg. (Arrsjö, 2017, s 70).

Av alla klädkoder för fest är **kavajen** den minst formella och det finns utrymme för personliga tolkningar. (Nilsson, 2013, s. 180). Här kan man även ha en ljusare kostym och skjortan kan man välja enligt egen smak. En ljusblå skjorta är ändå ett säkert val. Man ska gärna ha slips eller rosett i valfri färg och en fickduk, som man kan puffa till för ett mer avslappnat intryck. T.ex. bruna skor med brunt bälte fungerar bra. (Arrsjö, 2017, s. 69).

Mörk kostym används ofta till dop, begravningar, cocktail eller som arbetsuniform. Till klädkoden hör en mörk kostym, ju mörkare desto mer formell. Man ska gärna använda svart till begravning och t.ex. marinblått till fest. (Nilsson, 2013, s. 180). Byxor och jacka ska vara av samma färg. Man ska helst undvika mycket mönster. (Arrsjö, 2017, s. 66). Skjortan bör inte ha en button-down krage. Dubbla manschetter passar bra. (Nilsson, 2013, s. 180). Skjortan kan vara vit och vid mindre formella tillfällen ljusblå. Färg på slip eller fluga kan man välja enligt tycke och smak, förutom svart eller vit som hör till begravning. (Arrsjö, 2017, s. 66). Då bör den vara vit för närmaste släktingar och svart för övriga. (Nilsson, 2013, s. 181). Man kan gärna ha en fickduk i vitt, som man viker till en rak linje som sticker upp ca. en centimeter från fickan. Svarta skor och svart bälte är korrekt. (Arrsjö, 2017, s. 66). Strumporna ska vara marinblå eller svarta och trekvarts långa. Väst är inget måste, men vill man ändå ha det kan man gärna lämna upp västens nedersta knapp, som på kostymjackan. Man kan även använda en stilren armklocka om man vill. (Nilsson, 2013, s. 181).

Smoking, som även kallas black tie eller tuxedo, tros ha fått namnet från Griswold Lorillard, som besökte Tuxedo club i New York klädd i en frack liknande jacka. På andra ställen anser

man att tuxedon är en förfinad version av smokingjackan. Smokingen används aldrig före klockan 18:00 och alltid vid större högtider. Kavajen ska helst vara i ull och ha enkel- eller dubbelknäppning. Smokingkavajen har sidenslag. En enkelknäppt smokingkavaj finns med schalslag, frackslag eller trubbiga slag. Midnattsblå eller svart färg hör till klädkoden. Vit smoking används oftare söder om ekvatorn. Med byxorna kan man använda hängslen som fästs med knappar och byxor, som har enkla sidenrevärer i sidan. Skjortan kan ha klassisk krage eller frackkrage. Den ska vara vit och bröstet på skjortan kan vara plisserad om man vill. Vissa skjortor kommer utan knappar och då behöver man köpa till svarta knappar till den. (Nilsson, 2013, s. 182). Med smoking skjorta ska man ha dubbla manschetter i samma metall som den eventuella klockan. Tunna svarta strumpor som är av längre modell hör också till smokingen. (Arrsjö, 2017, s. 65). Till smokingen kan man använda gördel (brett band runt midjan) eller väst enligt egen smak och en svart fluga hör också till klädkoden. Bröstmäduken bör vara vit. (Nilsson, 2013, s. 183). Till smokingen går oxfordskor, men lackskor är festligare. Sammetsloafers passar till mer avslappnade smokingevent. (Arrsjö, 2017, s 65).

Jackett eller morning dress, som den också kallas, bär man innan klockan 15:00. Den kan användas på t.ex. begravningar och bröllop. Den är ett högtidsplagg, som har många gemensamma drag med fracken. (Nilsson, 2013, s. 184). Kavajen bör vara grå eller svart med frackliknande snitt och byxorna gråsvart randiga. Västen ska vara grå och av ylle. Om man bär plastrong ska den vara grå/silvermönstrad och skjortan vara av frackmodell. Med plastrongen ska man bära plastrongnål i guld eller silver med vit eller grå pärlemor. Om man föredrar slips ska skjortan vara vit, ha en spreadkrage och ha dubbla manschetter. Manschettknapparna ska vara i silver eller guld med pärlemor. Skorna ska vara svarta blanka oxfordskor, men inte lackskor. (Nilsson, 2013, s. 185). Vill man ha handskar, ska de vara i grått skinn. Vill man ha hatt, ska den vara grå och vid begravning svart. Hängslen ska vara i grått och har man valt frackskjorta, ska man ha bröstknappar i grå pärlemor. Är man osäker, är det alltid bra att fråga värdarna hur formell de tänkt att klädkoden ska vara. Man kan också sätta färg till den här klädkoden t.ex. genom en diskret färgglad slips eller annan färg på västen. (Nilsson, 2013, s. 185).

Frack, white tie eller tailcoat, som den också kallas är den mest formella klädstyrseln. Den används till akademiska högtidligheter, nobel- och kungamiddagar, bröllop och adelssammankomster. Fracken är ett aftonplagg men kan idag även användas under t.ex. eftermiddagen. Den bärs aldrig knäppt. Om klädkoden är högtidsdräkt kan det betyda frack, folkdräkt eller mässdräkt. Om klädkoden är civil högtidsdräkt bör man undvika stor

mässdräkt (vanligast vid militära sammanhang). Om man får en inbjudan utan klädkod kan det innebära att man ska klä sig i högtidsdräkt. (Nilsson, 2013, s. 186). Frackkavajen är svart, har sidenslag och är av längre modell. Den ska helst vara gjord av ylle. Skjortan ska vara vit. Maschetten på skjortan är enkel med manschettknappar. Brösten är stärkt och kragen är av vingmodell. Byxorna har inga slag och inga bälteshällor och hålls upp med tunna vita hängslen. Västen och flugan ska vara vita och av bomullspiké. I vissa sällskap ska de vara svarta. Vid begravningar byter man ut den vita flugan av bomullspiké mot en vit i bomullsbatist. Då byter man också ut västen mot en svart. Alla knappar ska vara knäppta på en frackväst. (Nilsson, 2013, s. 187).

Figur 3. Frackkavajen. (Commons: Wikimedia, 2017).

Till klädkoden hör att man har 6 stycken knappar till hängslen, 2 stycken manschettknappar i pärlemor till skjortan, halsknapp till skjortan, bröstknappar till skjortan i pärlemor eller till begravning i mattsvart och knappar till västen. Skorna ska vara låga svarta lackskor med strumpor i trekvarts längd i siden. Om man vill kan man bära en vit sidenschal mellan fracken och ytterrocken. Vita handskar och hög hatt är mera ovanligt. (Nilsson, 2013, s. 187). Med frack kan man bära ett fickur om man vill, aldrig armbandsur.

3.4 Lektionstillfälle 2

Under detta lektionstillfälle kommer respondenten att redogöra för stilpersonligheter, kroppsformer och ansiktsformer, som är olika verktyg som ingår i en stilanalys. Olika drag som kännetecknar dem behandlas samt hur man kan jobba med kroppsformer och ansiktsformer för att framhäva eller dölja olika drag. I samband med stilpersonligheter behandlas samtidigt trender kort.

3.4.1 Stilpersonligheter

Genom att förstå på vilket sätt man gillar att uttrycka sig och hur man gillar att klä dig, d.v.s. vilken den personliga stilen är, blir det mycket enklare att kunna sätta ihop stilhelheter och det kanske känns lättare att välja vad man ska ha på dig. Genom att förstå sin signaturstil förstår man lättare just varför man gillar att klä sig som man gör. (Henderson, Henshaw, 2006, s. 72).

Den **kreativa** stilen kännetecknas av att man har en unik stil och gillar att shoppa second-hand. Man kanske håller på med något kreativt fritidsintresse. Att shoppa enligt det plagg som fäster uppmärksamheten är något man ofta gör och garderoben är fylld med alla möjliga plagg. När det kommer till accessoarer kanske en mera speciell klocka intresserar eller ett bälte med ett annorlunda spänne. (Henderson, Henshaw, 2006, s. 76, 77).

Den **dramatiska** stilen kännetecknas av att man gillar att shoppa senaste mode och ”bold” och ”statement” är nyckelord som beskriver stilen. Eventuellt kanske man också byter frisyr ganska ofta och känner att man behöver ”tona ned” stilen inför formella tillställningar. Man tänker mer på hur plaggen ser ut än hur bekväma eller funktionella de är. Man gillar färger, annorlunda skor och smycken. (Henderson, Henshaw, 2006, s. 78, 79).

En annan stilpersonlighet är den **romantiska** stilen. Man gillar att shoppa men kanske tänker efter aningen mera innan man köper plagget. Man utstrålar självsäkerhet och gillar olika material. Man vill se välvårdad ut. Lyx är kanske också en sak, som man föredrar. Kläderna är väl omhändertagna, man klär dig bra för olika typer av evenemang och gillar detaljer. Bälten i olika färger och olika smycken finns ofta i garderoben. (Henderson, Henshaw, 2006, s. 80, 81).

Om man har en **klassisk** stil har man en ganska traditionell stil och följer inte modet särskilt mycket. Man tar inga risker med outfiten och experimenterar inte särskilt mycket med olika färger. Man har en städad och snygg garderob, behåller gärna samma frisyr under en längre tid och shopper nya kläder endast när det behövs. (Henderson, Henshaw, 2006, s. 82, 83).

Den **naturliga** stilen kännetecknas av att man har en ganska avslappnad attityd och gillar att kläderna är bekväma och lätta att vårda. Att klä dig formellt kanske inte hör till favoritsakerna och man gillar inte att shoppa. Garderoben är ganska ostrukturerad, man föredrar ryggsäck och bekväma skor. Man kanske gillar smycken som har en funktion mer än smycken bara för utseendets skull. (Henderson, Henshaw, 2006, s. 84, 85).

Om man hör till den med **internationell** stil blandar man stilar och outfits enligt var man befinner sig och beroende på tillfället och vad som är lämpligt. Man shoppar ändå smart och ser till att man har en fungerande garderob. Man köper skjortor och tskjortor för att komplettera basgarderoben och vet verkligen vad man vill ha. (Henderson, Henshaw, 2006, s. 86, 87).

3.4.2 Trender

Om man inte gillar eller har tid att följa med nya trender konstant, finns det några knep man kan följa för att ändå se trendig ut. Några trender som håller i sig är lager på lager. Börja med tunnare lager närmast kroppen och tjockare ju längre utåt man kommer. Att använda mycket olika färger kan se konstigt ut för ögat om man har många lager så därför är det bättre att hålla sig till högst tre färger. Olika textur på lagren ser också bra ut så att materialen skiljer sig från varandra. (Arrsjö, 2017, s. 95). Som lager på lager plagg fungerar t.ex. polotröjan, cardigan, halsduk och jeansjacka. (Arrsjö, 2017, s. 96). Till våren är det alltid trendigt med ljusa plagg, vita outfits och plagg i linne. Också marinblått är mycket populärt till våren. (Arrsjö, 2017, s. 99). Blommiga skjortor, olivtoner och ljusbeige är också alltid trendigt till våren. (Arrsjö, 2017, s. 100). Till hösten är dova toner trendiga. Jordtoner, vinrött, mörkblått, svart och rost är exempel på färger som alltid blir trendiga till hösten. Lager på lager är trendigt framför allt på hösten. Ylle, sammet, grövre strukturer och robusta material såsom tweed och flanell funkar bra till hösten. Utöver dessa trender finns det återkommande trender som dyker upp t.ex. varje vår och höst. De är sådana som sällan är trendiga flera gånger i sträck, utan försvinner i många år för att sedan komma tillbaka. (Arrsjö, 2017, s. 100).

3.4.3 Kroppsformer

Den **långsmala** kroppsformen ser kortare ut om man använder ljust nedtill och mörkare upptill. Horisontella ränder funkar likadant. Vadderade axlar ger också intrycket att man är kortare. V-ringat förlänger kroppen ytterligare. Tröjor med tightare ärmar får armarna att se större ut. Att jobba med lager på lager effekten får den långsmala personen också att se smalare ut. Man behöver oftast också välja plagg som är av längre modell. (Arrsjö, 2017, s. 49).

Den **runda** passar bra i enfärgat eller små mönster. Man bör undvika stora plagg och en dressad stil är att föredra. Man bör välja tunna material, t.ex. tunna bomullstyger. En spread-

krage passar ett brett ansikte. Likaså passar stora accessoarer och hängslen bra. (Arrsjö, 2017, s. 45).

Den **korta** passar i hög midja och smala byxben för att ge en smalare silhouette som förlänger. Slag och upprullade byxben gör att man ser kortare ut. (Arrsjö, 2017, s. 46). En liten klack förlänger kroppen. Att bära ljusare på övrekroppen och mörkare på nedrekroppen ger ögat en illusion, eftersom det drar blicken uppåt. Likaså fungerar vertikala ränder och liknande mönster på samma sätt. Små accessoarer passar bra. Att bära liknande färger upp till och ned till, fungerar också som en illusion, t.ex. ljusbeige och vit. Det delar inte kroppen lika tydligt i två delar. Bältet har samma effekt. Smala slipsar, smala slag, och olika detaljer som lyfter blicken uppåt är att föredra. (Arrsjö, 2017, s. 47).

En annan kroppsform man kan ha är **inverterad triangel**. Den kännetecknas av att man har bredare axlar än höften och midja. (Henderson, Henshaw, 2006, s. 52). Man passar i kläder som framhäver kroppsformen. Därför ska man helst undvika för stora, påsiga plagg. T.ex. polotröjor, t-shirts och figursydda jackor passar utmärkt. (Henderson, Henshaw, 2006, s. 54, 55).

Den **rektangulära** kroppsformen kännetecknas av att den är väldigt rak, med höften och axlarna i linje. (Henderson, Henshaw, 2006, s. 51). Man passar i de flesta plagg. Det beror främst på vilken skala man är. Det kan vara bra att använda plagg som aningen framhäver midjan, t.ex. en slim-fit skjorta. (Henderson, Henshaw, 2006, s. 56). Både loose fit och slim fit passar bra. (Henderson, Henshaw, 2006, s. 58).

Ett annat mått man kan utgå ifrån är skalan. Den berättar om benbyggnaden. Om man tillhör den mindre skalan, har man ofta små händer och fötter, små ansiktsdrag och litet huvud. Man passar med lätta material och accessoarer. Små mönster är att föredra. (Henderson, Henshaw, 2006, s. 64). Man tillhör den mellanstora skalan om man har varierande storlekar på kroppsdelar och ett balanserat ansikte. Mellanstora mönster passar bra och likaså mellanstora accessoarer. Undvik gärna klumpiga lager på lager outfits. Alla material passar. Tillhör man den stora skalan har man stora händer och fötter, stora ansiktsdrag och större benbyggnad. Man passar då i större mönster och accessoarer. Även materialen får gärna vara grövre. (Henderson, Henshaw, 2006, s. 65).

3.4.4 Ansiktsformer

Man har ett **runt** ansikte om kinderna är runda och ansiktet är ungefär lika brett som långt. Ett par rektangulära solglasögon passar bra för att bryta av det runda. Om överkanten dessutom är markerad lyfter det blicken när man ser på ansiktet och ansiktet ser mera långsmalt ut. (Arrsjö, 2017, s. 40). Passande frisyrier är t.ex. sådana som har höjd på huvudet men håret är väldigt kort på sidorna för att skapa höjd. (Thetrendspotter, 2012).

Det **fyrkantiga** ansiktet har kraftig käklinje och passar med olika längder och volym. T.ex. en ”undercut” passar den här ansiktsformen bra. (Thetrendspotter, 2012). Ovala bågar passar bra när det kommer till glasögon eller solglasögon. Tyngdpunkten vid denna ansiktsform är vid käkbenen och pannan. (Arrsjö, 2017, s. 41).

Det **hjärtformade** ansiktet har bredaste partiet vid pannan och smalare hakparti. Man passar bäst i runda, tunna bågar med tungdpunkten nedtill. (Arrsjö, 2017, s. 40). Passande frisyrier är sådana som balanserar ansiktet, t.ex. genom att undvika alltför breda och stora frisyrier vid pannan. (Thetrendspotter, 2012).

Ett **avlångt** ansikte har det bredaste partiet vid kindbenen och är mera långt på höjden än på bredden. Man passar i de flesta glasögonbågarna. Vill man ha kontrast, kan man välja ett par rektangulära eller ett par pilotbågar. Undvik gärna smala bågar. (Arrsjö, 2017, s. 41). Man passar i de flesta frisyrier och kan gå långt efter egen preferens. Volym passar bra, men även rakat hår kan se snyggt ut. (Thetrendspotter, 2012).

Utöver dessa finns också **diamantform**, **rektangulär** form, **triangel** och **oblong**. Dessa påminner mycket om de tidigare. Diamantform passar t.ex. med rufsigt längre hår som döljer de kantiga käkbenen. Rektangulära ansiktet passar med frisyrier, som inte är så höga och förlänger ansiktet ytterligare. Det är bättre om det finns mera hår vid sidorna också för att undvika stor kontrast mellan sidorna och ovanpå huvudet. Till skillnad från det hjärtformade ansiktet passar det triangelformade ansiktet med större frisyrier som får övre delen av huvudet att se större ut. (Thetrendspotter, 2012). Oblongansiktet liknar det ovala, men är mera långsmalt. Man bör undvika för höga frisyrier med för kort vid sidorna om man inte vill förlänga ansiktet. (Bespokeunit, 2013).

3.5 Lektionstillfälle 3

Vid lektionstillfälle 3 behandlas basgarderoben. Basgarderoben delas in i basgarderob för vardag och basgarderob för fest. Också olika accessoarer som kan höra till basgarderoben

behandlas. Under lektionstillfälle 3 behandlas dessutom olika material, färger och mönster kort. Av dessa tre ligger störst fokus vid färger och mönster eftersom studerande vid modeassistent var intresserade av att lära sig mera om det än material, som de flesta ansåg att de behärskade bra från innan.

3.5.1 Vardagskläder

Allas basgarderob ser olika ut eftersom man bör anpassa den efter vilka plagg man använder mest, vad man gör på fritiden, yrke och hur man vill uttrycka sig. (Lewenhaupt, 2016, s. 41). Fördelen med en bra basgarderob är att du kan kombinera plaggen mycket lätt. Det underlättar vardagen och sparar tid. Dessutom är en väl uttänkt basgarderob tidlös och kan kombineras med trender genom att endast investera i något enskilt plagg. (Arrsjö, 2017, s 53). När man planerar en basgarderob är det viktigt att tänka på kvalitet eftersom man troligtvis kommer att använda plaggen länge. Bra kvalitet behöver inte alltid vara dyrt men ett bra sätt att skapa en basgarderob av bra kvalitet är att satsa på sådana plagg som ett visst varumärke har som sin specialitet. Om exempelvis ett varumärke satsar på skjortor, kan man anta att de har bra kvalitet på sina skjortor. (Arrsjö, 2017, s. 55). Skribenten räknar nedan upp plagg som ofta förekommer i basgarderoben enligt Arrsjö och Lewenhaupt.

En tunnstickad rundhalsad tröja i merinoull är lätt att kombinera med en skjorta eller som sådan med ett par jeans. Beige chinos hör också till basgarderoben. De passar utmärkt med både skjorta och kavaj och t-shirt. T-shirt är ett annat nyckelplagg, gärna en i svart och en i vitt, som kan användas som underplagg eller som sådan.

Figur 4. Exempel på styling av vit t-skjorta. (Pixabay, 2015).

Ett par jeans i rådenim går att matcha med väldigt mycket. (Arrsjö, 2017, s 54). Collegetröjan är ett bra alternativ till vardags och grå är ett bra färgval till den. (Arrsjö, 2017, s 57). Till

basgarderoben hör också en rock. Den går att använda med allt från t-shirt till frack men då behöver den vara svart. Ett bra material som t.ex. ylle rekommenderas. Storleken bör anpassas efter hur den kommer att användas mest; med tunna plagg eller med kostym. Ett extra tillägg för en mera rockig stil, som passar till basgarderboen för vissa är en skinnjacka. (Arrsjö, 2017, s. 54). Ett par snörkängor är bra framför allt i kallare klimat. I lagomgrov modell går de både med kostym och till vardags. Vita sneakers är bra att ha under varmare delen av året. (Arrsjö, 2017, s 57). Boxers eller briefs och strumpor hör också till basgarderoben. (Lewenhaupt, 2016, s. 47). Ofta kan också en cardigan, polotröja och trenchcoat förekomma i en basgarderob enligt behov och stil. (Lewenhaupt, 2016, s. 51, 52, 56).

3.5.2 Festkläder

En dressad vit skjorta fungerar som knäppt på formella evenemang och som oknäppt till mera avslappnade evenemang. En skjorta med manschetter är ett bra val så att man t.ex. till bröllop kan använda manschettknappar. Ett annat nyckelplagg i en basgarderob är den ljusblåa oxfordskjortan med button-down krage. Den går också till såväl mer avslappnade evenemang med jeans eller chinos eller så till mera formella evenemang med kostym. (Arrsjö, 2017, s 53). I en bra basgarderob finns alltid en kostym. Gärna i mörkblått eller mörkgrått. Den är lätt att matcha och man kan bära byxorna och kavajen skiljt för sig med andra plagg, t.ex. en kostymkavaj med chinos. (Arrsjö, 2017, s 53). För dressade skor är ett par oxfords i svart ett säkert val. De har en sluten snörning och fungerar på de flesta finare tillställningar. (Arrsjö, 2017, s 57).

Det finns några stilregler, som kan vara bra att veta när man skapar stilhelheter utgående från basgarderoben till kunder. Om man använder sneakers med kostym bör man inte använda slips för att hålla den röda tråden genom hela outfiten. Också i dessa sammanhang behöver man vara försiktig med att kombinera mörkblått och svart, även om det ibland behövs och kan se snyggt ut. (Arrsjö, 2017, s. 75). Slipsen ska vara så lång att den slutar precis ovanför bältet och den ska helst vara mörkare än skjortan. När man söker slips och bröstnäsduk ser det bäst ut om de inte är exakt samma färg. Däremot kan man använda sig av färgcirkeln eller plocka någon nyans ur slipsen som också syns i bröstnäsduken. Man bör heller aldrig knäppa knappen längst ner på en kavaj. (Arrsjö, 2017, s.76). Det ser också mera stilrent ut att matcha skornas färg med bältets färg. (Arrsjö, 2017, s. 79). Armbandsur är bättre och mera praktiskt att använda på vänster arm om du är högerhänt och vice versa. Till kostym man bära en ryggsäck om man vill, sålänge den är stilig. (Arrsjö, 2017, s. 80).

3.5.3 Accessoarier

Slipsen, snart 200 år gammal, är en accessoar som hör till de flestas basgarderob. Det finns olika slags knutar, som kan vara bra att kunna, bl.a. four in hand och windsorknuten, som är de vanligaste. (Nilsson, 2013, s. 114).

Figur 5. Windsor slipsknut. (Commons: Wikimedia, 2007).

Ett alternativ till slipsen är fluga, men den har inte lika brett användningsområde. Bröstmänsduken kan man bära endast som sådan eller med slips eller fluga. Man ska helst inte ha slipsen och fickduken i samma färg och mönster. Däremot kan man kombinera färgerna på ett snyggt sätt i t.ex. kontrastfärger. Det finns även många olika sätt att vika en bröstnämsduk på. (Nilsson, 2013, s. 115). Glasögon och solglasögon är en accessoar som många behöver i sin garderob. Det är viktigt när man väljer glasögon att man väljer bågar som passar ansiktet och här kan man framhäva och dölja ansiktsdrag. De behöver passa de flesta tillfällen. Av solglasögon kan man välja en mera sportig modell och en mera diskret variant som går till finare tillställningar. (Nilsson, 2013, s. 124). En annan populär accessoar är armbandsuret. Det är viktigt att klockan är sådan att den passar de klädkombinationer man använder mest. (Nilsson, 2013, s. 126). Byxor med hållor kräver nästan alltid ett bälte. Ju smalare bältet är desto mera formellt är det. Man kan också tänka på att matcha bältet med skorna; ju grövre skor desto större bälte. Också intrycket av kroppsbyggnaden kan ändra beroende på hurudant bälte man använder. Halsduk och handskar förekommer i många garderober. Långa halsdukar i tunnt ull och i en diskret färg är ett bra val. Halsduken kan man också liksom slipsen knyta på olika sätt. Till vardags är det snyggast med handskar i mörkt läder. (Nilsson, 2013, s. 141). Som mössa kan man ha en finstickad mössa eller en hatt. Överlag gäller; ju mera formell tillställning desto hårdare hatt. (Nilsson, 2013, s. 142). Andra accessoarer, som kan vara nödvändiga i en basgarderob är hängslar,

kreditkortshållare, manschettknappar, plastrong, smycken såsom ringar, halsband och armhand, slipsklämma och väska. Väskan kan vara en skinnväska på stan eller en ryggsäck till friluftaktiviteter. (Nilsson, 2013, s. 142, 143, 144, 145).

3.5.4 Material

Kläder är gjorda av **naturfiber**, **konstfiber** eller en **bladning** av dessa. Naturfiber kan komma antingen från växtriket såsom bomull eller från djurriket såsom ull. Naturfibrerna håller värme, känns sköna och de blir inte så lätt fuktiga när det är varmt. Däremot kan de krympa och en del material blir lätt skrynkliga. Konstfibrerna tillverkas av olja eller av naturprodukter såsom pappersmassa. De krymper eller skrynklar inte lika lätt och är starka i materialet. Däremot nappar de lätt. (Jönsson, 2003, maj).

Bomull kommer från bomullsplantan och tvinnas till tråd. Obehandlad kan den krympa och kvaliteten varierar. Den drar till sig fukt och skrynklar. **Linnetyget** utvinns från linnväxtens fibrer inne i stjälken och den här processen tar tid. Linne är svalt och skönt när det är varmt. Däremot skrynklar det lätt och krymper i tvätten. **Ull** håller värme bra och är luftigt. Det blir inte lätt vått och drar till sig endast lite fukt. Ull krymper lätt men skrynklar inte så mycket. **Silke** kommer från fjärilslarver och tar upp mycket fukt. Det känns svalt på sommaren och varmt på vintern. Det nöts lätt och är känsligt för svett och ljus. Kvaliteten varierar också på silke. Dessa alla hör till naturfibrerna. (Jönsson, 2003, maj).

Figur 6. Bomullsplantan. (Commons: Wikimedia, 2019).

Polyester är starkt och håller formen bra. Det är väldigt lättskött och blandas ofta med ull, bomull eller viskos. **Polyamid** eller nylon, som det också kallas är hållbart och starkt. Materialet tar upp fukt dåligt och kan påverkas av solljus. **Elastan** eller lycra är också ett

syntetfiber och är mycket elastiskt. Det blandas alltid ut med andra material för att göra dem mer elastiska. **Akryl** är inte lika starkt, som de ovannämnda, men tål solljus bra. **Viskos** tillverkas av cellulosa. Det känns behagligt och drar lätt till sig fukt. Om materialet är obehandlat krymper det och skrynklar lätt. **Modal** är ett syntetmaterial som också tillverkas av cellulosa men har liknande egenskaper som bomullen. Alla dessa material är syntetiska. När man tränar är det bäst att ha ett syntetmaterial närmast kroppen eftersom det stöter bort fukt och ett naturmaterial ovanpå, som drar till sig fukten. (Jönsson, 2003, maj).

För att ge en riktlinje om man bör välja syntetiskt eller naturligt material, kan man dra slutsatsen att naturliga material är skönare och lättare mot huden, är mera miljövänliga, tål värme bättre och värmer bra. Syntetiska material är mera slitstarka, skrynklar inte lika lätt, torkar snabbare och stöter ifrån vatten, elastiska och lätta att blanda med andra material, oftast billigare och det är lättare att variera kvalitet och utseende på materialet. Det krymper inte heller lika lätt. (Fabricoftheworld, 2014).

3.5.5 Färger och mönster

Färgen på plaggen är nästan lika viktig som passformen. (Arrsjö, 2017, s 85). Om man tillhör gruppen **ljus** har man mellanbrunt till blont hår. Ögonfärgen är blå, grön eller grå och man har ljus hy. Navy, grått, brunt, plummonrött, oxblodsrött och mossgrönt passar bra till den ljusa gruppen. Kan man framhäva ögonfärgen med en slips eller fickduk i samma färg som ögonen är. Basen kan byggas av navy, grått och brunt och resten av färgerna kan fungera som extra tillägg för att pigga upp outfiten. Silver passar bättre än guld. Om man tillhör den ljusa gruppen bör man undvika ljusa pastellfärger såsom ljusrosa, mintgrön och babyblå. Även ljusa beigetoner kan få den ljusa personen att se mycket blek ut. Blir man brun till sommaren kan dessa färger passa bättre då. (Arrsjö, 2017, s 86).

Man tillhör **oliv** färg om man har mörkbrunt till svart hår, har en hudton som är aningen mörkare och har bruna ögon. Klara starka färger passar bra såsom klarblått för att få en kontrast mot hudtonen. Vitt och rött passar även bra och ljusa grå och beige toner. När det gäller smycken passar guld bättre än silver. Färger såsom olivgrönt, ljusbrunt, gult och senapsfärgat passar inte lika bra eftersom de ligger för nära hudtonen. (Arrsjö, 2017, s. 87).

Om håret är ljust orange till mörk rost och huden är mycket ljus tillhör man den **röda** färgen. Ögonen kan vara både blåa och bruna. Jordtoner passar bra med den röda färgen. T.ex. en passande grön nyans till håret, orange, dov beige och brunt är att föredra. Unvik helst kritvitt

och svart eftersom kontrasten blir så stor. Som mer neutrala färger är då grått och benvitt bättre alternativ. (Arrsjö, 2017, s. 88).

Man tillhör den **mörka** färgen om man har brun hy, svart hår och bruna ögon. De flesta färger passar bra, men istället för att hålla sig till mera neutrala färger passar det att kombinera varje outfit med en accentfärg som är varm, t.ex. gult, rött och rosa. Antingen kan man ha hela outfiten i varma färger med en neutral färg som accentfärg eller tvärtom. Varma färger passar den mörka färgen mycket bra. Brunt är något man helst bör undvika eftersom det blir för likt den egna hudfärgen och inte urskiljs så bra. (Arrsjö, 2017, s. 89).

Om man använder fler färger samtidigt, kan man börja med att matcha två färger om man känner sig lite osäker. Därefter kan man sedan plocka in fler färger om man vill. Färgcirkeln är grunden till färgläran och är skapad av Isaac Newton. Angränsande färger i färgcirkeln är sådana som ligger bredvid varandra och smälter bra ihop och de är lätta att matcha tillsammans, t.ex. blått och blågrönt. Man kan använda sig av en neutral färg som bas och välja två eller tre angränsande färger som tillägg. Neutrala färger är vitt, svart, grått, brunt och beige. De kallas neutraler och går att matcha med alla färger utan att det skär sig. Det kan inte bli fel om man använder endast dessa färger men däremot kan det bli lite tråkigt. Kompletterande färger är sådana som ligger mitt emot varandra i färgcirkeln. De passar bra att kombinera tillsammans, t.ex. mörkblått och orange. (Arrsjö, 2017, s. 91).

De vanligaste mönstren är **randigt**, **rutigt** och **prickigt**. Några andra vanliga mönster är **fiskben**, **hundtand** och **paisley**. (Arrsjö, 2017, s. 105). Ett tips när man matchar mönster, är att hålla sig till samma mönster. Poängen är inte att det ska se precis samma ut utan snyggast blir det om man använder olika storlek på mönstret, t.ex. stora ränder blandat med ett annat plagg med små ränder. Ett annat tips är att hålla sig till samma färgton och därmed matcha olika mönster. (Arrsjö, 2017, s. 106). En annan tumregel om man vill använda olika mönster är att börja med de minsta och mest diskreta mönstren på plaggen närmast kroppen. Ju längre ut plaggen är, desto större och djärvare mönster. (Arrsjö, 2017, s. 109).

Figur 7. Paisley mönster. (Pixabay, 2020).

3.6 Lektionstillfälle 4

Under lektionstillfälle 4 kommer respondenten att behandla klädvård och hållbarhet. Hit hör t.ex. olika sätt att vårda kläderna på för att få kläderna att hålla bättre. Till lektionstemat hör också hållbar utveckling och vad man själv kan göra för att spara på miljön. I samband med hållbar utveckling nämns också exempel på olika certifieringar som är bra att vara medveten om när man beaktar hållbar utveckling.

3.6.1 Klädvård

Nu som då är det bra att göra en garderobrensning där man slänger bort sådant, som är slitet och förbrukat för att få utrymme för något nyare och fräschare. (Lewenhaupt, 2016, s. 201). Andra tips för att hålla garderoben fräsch är att ha några klädvårdsprodukter hemma för att hjälpa till att hålla kläderna snygga. Hit hör en steamer, klädborste och en noppmaskin. Klädborsten tar bort hår och hudflagor. En steamer är mera skonsam än ett strykjärn och fungerar på samma sätt; den slätar ut skrynkliga plagg. Noppmaskinen tar bort noppor som bildas på vissa plagg. Ju längre fibrer materialet i plagget har, desto färre noppor får det. (Arrsjö, 2017, s. 155).

Det är bra att undvika att tvätta kläder om man verkligen inte måste. Till exempel kan man vädra kläderna utomhus för att fräscha upp dem. Kommer det fläckar på kläderna kan man först försöka få bort fläcken med något tvättmedel men efter det hamnar man nästan alltid att tvätta hela plagget. (Arrsjö, 2017, s. 156).

Kläderna kan förvaras ihopvikta i lådor. En del plagg såsom kostymjackan är bäst att hänga upp på en bred galg av trä för att den ska hålla formen. (Arrsjö, 2017, s. 158). Undvik överlag tunna stålgalgar eftersom de inte är bra för klädernas form. Byxor ska hängas på klämgalgar. Plagg av trikå och stickade plagg bör vikas. (Lewenhaupt, 2016, s. 2014). Ylleplagg ska man helst tvätta för hand med t.ex. babyschampo eller galltvål och låta torka mellan frottéhandukar. När man tvättar plagg, ska de alltid vändas ut och in. (Lewenhaupt, 2016, s. 206). Överlag ska man följa tvättråden, som står på plagget för grader, typ av tvätt och torktumlare. Dunjackan ska man tvätta med tennisbollar för att hålla dunen puffiga. För förvaring av kläder kan man investera i resegarderober dit man sätter kläderna och förvarar dem med lite cederträ i botten för att förhindra ohyra. Första gången man tvättar nya jeans, ska man vända dem ut och in, tvätta dem i kulörtvätt 40 rader och centrifugera. Därefter vända dem rätt väg och låta dem hängtorka. (Lewenhaupt, 2016, s. 207). För olika material

behöver man följa olika tvättråd eftersom en del kläder tål maskintvätt medan vissa tål bättre handtvätt. (Lewenhaupt, 2016, s. 208).

3.6.2 Hållbar utveckling

Nedan följer några tips på vad man kan göra i klädväg för att beakta miljön. Det första är att tänka på vad man köper och tänka efter om man verkligen kommer att använda plagget och har nytta av det. Kommer man t.ex. att använda plagget många gånger eller kommer det att lämna i garderoben efter ett par gånger. Använder man ett plagg många gånger är det också värt att köpa ett dyrare plagg eftersom pris/användning minskar ju mer man använder plagget och ju bättre kvalitet desto mera kan man använda plagget. Överlag att köpa mera sällan nya kläder är bra för miljön. Att inte trendshoppa är också ett tips. Att istället köpa sådant, som går att använda året runt. Man kan undersöka och ta reda på om olika brands och vilka man själv gillar, t.ex. vilka som arbetar med hållbar utveckling. Att reparera kläder och ta hand om dem väl är något man kan satsa på om man vill ge plaggen längre livslängd. Satsa också på bra material och kvalitet. Man kan donera kläder man inte använder till något gott ändamål istället för att slänga dem. Genom dessa tips skapar man en hållbar garderob som också är fungerande. (De Klerk, 2019, januari).

När man handlar kläder kan man också tänka på att naturmaterial är bättre än konstgjorda för miljön. (Fabricoftheworld, 2014). Utöver det finns en hel del certifieringar, som berättar på vilket sätt plagget inte är till skada på samma sätt som ett plagg utan certifieringar. Hit hör t.ex. GOTS, OEKO-TEX, BCI, CradletoCradle, FSC och ECOCERT. Utöver det finns också certifieringar för veganprodukter, t.ex. PETA och certifieringar för mänskliga rättigheter såsom Fairtrade International. (Ecocult, 2018). Andra certifieringar som bl. a. berättar om materialets miljövänliga egenskaper är t.ex. Tencel som härstammar från förnybara resurser och tillverkas med ansvar för miljön. Plagg av detta material kan komposteras. (Tencel, 2015).

Figur 8. BCI (Better Cotton Initiative) logo.
(Commons: Wikimedia, 2017).

4 Tidigare forskning

Respondenten har använt sökmotorerna Google och Google Scholar och databaserna DiVa-portalen, Springer Link, ProQuest, Emerald, ERIC, NorDiNa, FSL, Libguides, Doria, Pressreader, Pedagogiska magasinet och EBSCO. Respondenten hittade forskningar från Google och Google scholar samt DiVa-portalen, Springer Link, Emerald, Pedagogiska magasinet och ERIC. Sökord som använts är didaktik, undersökning, pedagogik, inläring, inlärningsstilar, inlärningspsykologi, kasvatustiede, opetus, opetustyyli, opetusmuoto, tutkimus, didaktiikka, didactics, effective teaching, pedagogy, teaching, learning strategies, teaching guidance, forms of teaching, teaching methods, learning theories, didactic models och lesson plan. Forskningarna består av examensarbeten, artiklar, pro-gradun, forskningar, tidsskrifter och doktorsavhandlingar.

Norrback (2016) har skrivit ett examensarbete, där syftet är att undersöka svenskalärares didaktiska val och de faktorer, som läraren tycker påverkar och ligger i grunden för dessa val. Resultatet visar att alla tre lärare anser att lektionsplaneringen hänger tätt samman med interaktionen med eleverna och elevernas utvärdering. Didaktiken går hand i hand med elevernas behov. Lektionsplaneringen och lektionsämnen påverkas utöver elevernas egna behov också av andra styrdokument och nationella prov som man vill förbereda eleverna för. Tiden är också en faktor som påverkar planeringen men den tyckts inte påverka att lektionen skulle misslyckas. Tack vare lärarnas kompetens, upplever de inte att tiden ändå inverkar negativt på resultatet. Lärarna ser planeringen på olika sätt, men viktigt är att komma förberedd till lektionen men sedan gör det inget om lektionen ändrar och det ses mera som en förutsättning för lärande där kommunikation är grunden. Alla lärare verkar ha en relativt hög medvetandegrad om vad som påverkar planeringen och deras handlingar i arbetet. Resultatet visar att hur lärare väljer att arbeta med didaktik är otroligt centralt i undervisningen.

Zerihun, Beishuizen, Van Os (2012) vill i en artikel ta reda på hur man ska skapa en utvärderingsblankett för undervisning med fokus på att studerande själva ska utvärdera sin inläring. Utvärderingsblanketterna är ofta centrerade kring lärarens karakteristiska drag eller överenskomna färdiga blanketter. Studerande fick delta på lektioner med fokus på inläring från studerandes perspektiv och utgående från deras utvärdering av upplevelsen i samband med urval ur litteratur och lärares karaktärsdrag (som anses som en indikator på undervisningskvalitet), sammanställde man den nya utvärderingsblanketten. Resultatet man fick var ”Student Evaluation of Learning and Teaching Questionnaire” som består av fyra

delar: utvärdering och respons, kurspresentation och struktur, självutvärdering och eget engagemang. I undersökningen konstaterar man att den tidigare utvärderingsblanketten, som fokuserar på enbart lärarens prestation, inte ger en tillräckligt bra utgångspunkt för att utvärdera effektiviteten av lärarens prestation. Därav har man tagit med studerandes egen utvärdering av sitt lärande i blanketten. Utvärderingsblanketten hade hög validitet och reliabilitet. Studerande fick i den inlärningscentrerade undervisningen bl.a. material på förhand. Lektionernas struktur var sådan att den engagerade studerande, gav förslag och det fanns utrymme för utvärdering och respons. Läraren upprepade många gånger att uppgifterna och proven finns till för att hjälpa studerande. Läraren gav också förklaringar till varför de lär sig vissa ämnen och metoder för hur man lättare kan skapa en uppfattning om ämnet. 94% uppgav att de lärde sig bättre i den inlärnings centrerade miljön. 87% av studerande uppnådde också kraven i kurserna.

Louhivuori (2016) har i sin pro-gradu gjort en undersökning, vars syfte är att ta reda på vilka undervisningsmetoder, som används under dramalektionerna och att ta reda på hur dessa undervisningsmetoder inverkar på studerandes intresse och verksamhet, som bidrar till en kreativ grupp. Hon analyserar också hur CLASS-verktyget fungerar som observationsmetod till dramalektionerna. Huvudfaktorer, som undersöks är lärarens beteende och metoder läraren använder för att skapa intresse och engagemang av aktiviteter under lektionerna. 8 dramalektioner filmades och analyseras m.h.a. CLASS-verktyget. I resultatet fick man medelhöga och höga poäng enligt CLASS-verktyget. Faktorer, som bidrog till intresse och engagemang bland studerande, var lärarens eget deltagande, närvaro av läraren, stödande av studerandes verksamhet och fokus, tydlig presentation av inlärningsmålen och skapandet av en öppen och accpeterande atmosfär. Inom drama var uppgifter, som utfördes i små grupper mest effektiva för aktivt deltagande och intresse. I de mindre grupperna kunde deltagarna lättare presentera sina egna idéer, delta aktivt och genom samarbete hitta kreativa lösningar till situationer.

I tidsskriften "Industrial and commercial training" (2013), vill Rao M.S. ta reda på vad "Meka's method" innebär. Det är ett innovativt och effektivt inlärningsmedel för att få önskad inlärningsseffekt. Man anser att det är viktigt att förnya undervisningsmetoder och läraren behöver vara aktiv och förnya sin information. Det visar att läraren är intresserad av att studerande lär sig. Meka's method består av fyra delar: forskning, förnyelse, uppdatering och att ta emot respons. Hit hör också kroppsspråk, ansiktsuttryck, hur man använder rösten, interaktion, ivolvering av studerandes deltagande, ställa öppna och slutna frågor, observera studerandes kroppsspråk och agera efter det och involvera studerande i inlärningsprocessen.

Involverande kan ske t.ex. genom rollspel, olika övningar eller aktiviteter. Lärarna behöver också beakta alla kunskapsnivåerna i klassrummet. JAM (Just A Minute) anses också vara effektivt i samband med Meka's method. Det innebär att studerande får fritt prata om ett givet ämne i ca. 1 minut. Detta ger introverta en möjlighet att dela med sig om tankar. Metoden hjälper även alla att processera och dela med sig om det absolut viktigaste om ämnet. Man har också konstaterat att den får studerande att tänka och reflektera, vilket är bra för att ta till sig och tillämpa kunskapen.

Hattie har i sin omfattande forskning försökt få fram vilka faktorer, som påverkar elevers resultat. Han använder sig av standardiserat mått för att nå resultatet, såsom "direct instruction", som innebär att läraren leder undervisningen som tycks ge bättre elevprestationer. Undersökningen har gjorts genom metaanalys. Man har slagit samman, sammanfattat och granskat annan forskning. Man har fått resultatet genom 52 000 studier, som Hattie och hans kollegor analyserat. Resultatet visar att systematisk utvärdering av lärarens undervisning, snabbare takt för högpresterande elever, omfattande och relevant stöd för de med inlärningssvårigheter, höga förväntningar men feedback till alla elever och att reducera störande moment och skapa arbetsro, är de fem viktigaste faktorerna som påverkar elevers resultat i skolan. Att ge tydliga mål och vägledning för hur man uppnår dem, påverkar också elevers inlärningsresultat. Empati från läraren och skapande av motivation spelar också en stor roll. Eleverna behöver få vara involverade i sitt lärande och utvärdera sitt eget lärande. (Alexandersson, 2011, maj).

Ganske (2017) skriver i en artikel om en lärare, som avslutar varje vecka med att samla eleverna och sammanfatta veckans innehåll. Eleverna får fundera och tillsammans skapa en tankekarta. Sedan får eleverna arbeta i grupper eller individuellt och fundera samt skriva ner en kort rapport över vad de lärt sig och veckans händelser. Läraren vägleder med några viktiga händelser och resten får de fundera ut själva. Sedan får de läsa upp högt för läraren i tur och ordning vad de skrivit ner och läraren skrev en veckorapport av allas texter. Detta kallade de för the Koko report. Bedömningen av veckorapporten är formativ. Läraren sökte efteråt forskning för att stöda funktionen av ett avslut som har betydelse. Hon hittade bl.a. "Closure: The Fine Art of Making Learning Stick" (Phillips, 1987). Enligt artikeln är avslut till nytta för att eleverna ska förstå vad de lär sig, varför de lär sig och till vilken nytta. Överlag hittades endast lite forskning, som stöder betydelsen av avslut på lektioner. Eleverna fick reflektera med varandra, skapa ett material och diskutera med läraren. Detta gav upphov till att eleverna visste vad som skulle hända, de fick dela med sig av sitt projekt och detta ledde till motivation och positiv inlärning. Eleverna hade bättre uppfattning om sina

kunskaper och fick en bättre förståelse över varför och vad de lär sig. (Ganske, 2017). Eleverna förstår betydelsen av vad de lär sig bättre med tanke på framtiden, de internaliserar kunskapen och får utrymme att reflektera. (e.g., Lia, 2014; Pollock, 2007; Wolf & Supon, 1994, se Ganske, 2017).

Rebecka Florin Sädbom (2015) har skrivit en doktorsavhandling om det didaktiska spänningsfältet mellan styrning och elevers lärande: En studie av lärares tal om och implementering samt användning av kursplanemål i en mål- och resultatstyrd skola. Syftet med undersökningen är att bilda kunskap om och undersöka hur lärare skapar förståelse i genomförandet av läroplanens intentioner att samtliga elever ska nå vissa förutbestämda kunskapsmål. Frågeställningarna är: ”På vilka sätt framträder lärarnas förståelse av kursplanemål då de beskriver tolkningen och realiseringen av kursplanemål inom ramen för en mål- och resultatstyrd skola?” (Florin Sädbom, 2015, s. 76). Den andra frågeställningen är: ” Hur skapar lärare mening om kursplanemål, ämnesinnehåll och elevernas lärande när de genomför en learning study i samhällskunskap?” (Florin Sädbom, 2015, s. 77). Learning study är ett sätt att ta reda på vad som gör skillnad för elevers lärande i undervisningen och har påverkat både lärares och elevers kunnande positivt. (Cheng & Lo, 2013, se Florin Sädbom, 2015, s. 106). Undersökningen består av två delstudier. Resultatet man fick gällande studiens första problemformulering gav upphov till några dimensioner, som lärarna diskuterade och ansåg vara betydelsefulla vid tolkning och realisering av kursplanens mål i undervisningen. Dessa dimensioner innebär att lärare planerar undervisningen med mål; målen är en vägvisare för vad elever minst ska lära sig och mål att sträva mot. Läraren behöver tolka och konkretisera läroplanen till ett ämnesinnehåll. Man diskuterade också vikten av att skapa förutsättning för lärandet och att kommunicera mål. Lärarna har svårt att förklara vad skillnaden mellan att elever förstår inlärningsmålen eller inte består av och beror på. Lärare behöver relatera till politiska dokument, till eleverna, till kollegor och rektor. Resultatet till man fick av den andra problemformuleringen var att elevernas förståelse av ämnet förbättrades genom learning study. T.ex. kan man beskriva och formulera målen så att de kan användas för att uppnå inläring genom att göra studerande medvetna om vilka förmågor de förväntas utveckla. Exempelvis började lärarna fokusera mera kring elevernas förståelse och målen integrerades i lektionen utgående från elevernas förståelse, i stället för att lägga ner mycket tid på att skapa målen från t.ex. läroplanen, som eleverna inte relaterade till. Genom Learning study kan läraren skapa insikt om hur lektionsinnehållet kan förstås på ett mera mångsidigt sätt och lärarna tog inte längre förgivet att eleverna alltid lär sig. (Florin Sädbom, 2015).

Murphy, Eduljee, Croteau och Parkman (2020) har gjort en forskning med syftet att ta reda på förhållandet mellan Myers-Briggs Type Indicator (MBTI) personlighetstyper och vilka undervisningsmetoder man föredrar. De 5 personlighetstyper som förekom mest var ISFJ, ESFJ, ESFP, ENFP och ISTJ. Bland de 5 mest förekommande personlighetstyperna var Sensing-Feeling (S-F) den som förekom mest, följd av Sensing-Judging (S-J). Bland alla MBTI personlighetstyper, föredrog studerande mest undervisningsmetoder, som involverade lärare-studerande interaktion, där läraren använder visuella verktyg såsom PowerPoint, och där läraren förevisar och studerande får praktisera. De metoder, som studerande föredrog minst, var förhör som inte informerats om på förhand, föreläsningar där läraren pratar utan visuella verktyg och olika typer av litteraturstudier. Man fann tydliga skillnader mellan MBTI personlighetstyperna och vilka undervisningsmetoder, som studerande föredrog. Resultatet visar hur viktigt det är att anpassa instruktionerna efter olika behov, som studerande har för att förbättra studerandes prestation, motivation och engagemang i klassrummet.

Sammanfattning

Norrback (2016) har i sitt examensarbete fått resultatet att lektionsplaneringen påverkas i stor grad av interaktionen med eleverna och elevernas utvärdering. Planeringen påverkas också av olika styrdokument, tid och av elevernas behov. Att planera och vara förberedd inför varje lektion är viktigt, men läraren behöver ändå kunna anpassa sig till att lektionsstrukturen ändras. Lärarens kompetens är viktig och lärarens didaktiska val är avgörande i undervisningen. I Zerihun, Beishuizen och Van Os undersökning (2012) fann man att 94% av studerande uppgav att de lärde sig bättre i den inlärningscentrerade miljön. 87% av studerande uppnådde också kraven i kurserna. Den inlärningscentrerade undervisningen med fokus på studerande, gav positiva resultat. Utvärderingsblanketten som utformades med fokus på både studerandes utvärdering av eget lärande och av lärarens undervisning, visade sig vara ett mera effektivt mätinstrument av lärarens prestation än den med fokus på utvärdering av lärarens undervisning. I sin undersökning, fick Louhivuori (2016) resultatet, att de faktorer, som bidrog till intresse och engagemang bland studerande var följande: lärarens eget deltagande, närvaro av läraren, stödande av elevernas verksamhet och fokus, tydlig presentation av inlärningsmålen och skapandet av en öppen och accpeterande atmosfär. Uppgifter som utfördes i små grupper mest effektiva för aktivt deltagande och intresse. Rao M.S. (2013) berättar att Mekas method är ett innovativt och effektivt inlärningsmedel för att få önskad inlärnings effekt. Meka's method består av fyra delar: forskning, förnyelse, uppdatering och att ta emot respons. Hit hör också kroppsspråk,

ansiktsuttryck, hur man använder rösten, interaktion, involvering av studerandes deltagande, ställa öppna och slutna frågor, observera studerandes kroppsspråk och agera efter det och involvera studerande i inlärningsprocessen. Alla dessa faktorer anses vara effektiva inom undervisning. Alexandersson (2011) skriver om Hattie som i sin forskning fått resultatet att systematisk utvärdering av lärarens undervisning, snabbare takt för högpresterande elever, omfattande och relevant stöd för de med inlärningssvårigheter, höga förväntningar med feedback till alla elever och att reducera störande moment och skapa arbetsro är de fem viktigaste faktorerna som påverkar elevers resultat i skolan. Att motivera, involvera eleverna och låta eleverna utvärdera sin inläring, påverkar också elevers resultat. Dessutom påverkas resultaten av lärarens förmåga till empati samt förmåga att beskriva tydliga mål och visa hur man uppnår mål. Enligt artikeln skriven av Ganske (2017) är avslut av lektioner till nytta för att eleverna ska förstå vad de lär sig, varför de lär sig och till vilken nytta. Överlag hittades endast lite forskning, som stöder betydelsen av avslut på lektioner. Eleverna fick reflektera med varandra, skapa ett material och diskutera med läraren. Detta gav upphov till att eleverna visste vad, som skulle hända. Eleverna fick dela med sig av sitt projekt och detta ledde till motivation och positiv inläring. De hade en mer realistisk uppfattning om sina kunskaper och fick en bättre förståelse för varför och vad de lär sig. (Ganske, 2017). Eleverna har en ökad förståelse för betydelsen av vad de lär sig med tanke på framtiden. De internaliserar kunskapen och får utrymme att reflektera. (e.g., Lia, 2014; Pollock, 2007; Wolf & Supon, 1994, se Ganske, 2017). Florin Sädblom (2015) fick i sin doktorsavhandling några resultat att ta fasta på utgående från lärarnas diskussioner. Lärarna diskuterade att läraren planerar undervisningen med mål. Läraren behöver konkretisera och tolka läroplanen till ett ämnesinnehåll. Att skapa förutsättning för lärandet och att kommunicera mål diskuterades också. Lärare behöver relatera till politiska dokument, till studerande, till kollegor och rektor. Ett annat resultat man fick är att studerandes förståelse av ämnet förbättrades genom learning study. Lärarna märkte att studerande tolkar samma innehåll på olika sätt. T.ex. kan man beskriva och formulerar målen så att målen kan användas för att uppnå inläring, t.ex. genom att göra studerande medvetna om vilka förmågor de förväntas utveckla. Genom Learning study kan läraren skapa insikt om hur lektionsinnehållet kan förstås på ett mera mångsidigt sätt och lärarna tog inte längre förgivet att eleverna alltid lär sig. I Murphy, Eduljee, Croteau och Parkmans (2020) forskning var de 5 personlighetstyper, som förekom mest ISFJ, ESFJ, ESNP, ENFP, och ISTJ. Bland de 5 mest förekommande personlighetstyperna var Sensing-Feeling (S-F) den, som förekom mest, följd av Sensing-Judging (S-J). Bland alla MBTI personlighetstyper, föredrog studerande mest undervisningsmetoder, som involverade lärare-studerande interaktion, där läraren använder

visuella verktyg såsom PowerPoint och där läraren förevisar och studerande får praktisera. De metoder, som studerande föredrog minst var förhör, som inte informerats om på förhand, föreläsningar där läraren pratar utan visuella verktyg och olika typer av litteraturstudier. Man fann tydliga skillnader mellan MBTI personlighetstyperna och vilka undervisningsmetoder, som studerande föredrog. Resultatet visar hur viktigt det är att anpassa instruktionerna efter olika behov, som studerande har för att förbättra studerandes prestation, motivation och engagemang i klassrummet.

5 Metoder

Nedan redogör respondenten för val av informanter och hur respondenten stegvis genomfört undersökningen. Respondenten har valt att använda dokumentstudier, enkät och utvärdering som datainsamlingsmetoder. Som dataanalysmetod har innehållsanalys använts.

5.1 Val av informanter

Respondenten har skapat kursen till första årets modeassistentstuderande vid Optima. I anslutning till detta kommer respondenten att utarbeta enkäten i form av en edukandanalys till dem. Gruppen består av 11 studerande. Den andra gruppen av informanter, består av modeassistentlärarna, som är två stycken. Dessa två lärare evaluerar kursmaterialet.

5.2 Dokumentstudier

Dokument kan innebära litterära verk, tidningar, statistik, bilder och ljud. Dokumenten behöver väljas så att man får en så bred synvinkel som möjligt av det som, man ska undersöka. Man kan använda dokument för att svara på frågor kring förhållanden och olika skeenden. När man söker fakta i olika dokument behöver man vara kritisk. Hit hör att t.ex. ta reda när och var dokumentet uppstått. Mängden material man hinner samla in är beroende av tidsramen man har för undersökningen. Ibland behöver man att göra en del urval, t.ex. slumpmässiga urval. Materialet man väljer kan inte heller vara endast sådant som stöder de egna idéerna, eftersom materialet då inte ger den fullständiga bilden. (Patel, Davidson, 1994, s. 54, 55). Om man redan har utarbetat frågeställningarna och kategorierna, är det enklare att välja ut centrala dokument. Ett ”kontrollerat urval” behövs för att säkerställa att inga viktiga kategorier lämnats bort. Man behöver alltså sträva efter ett balanserat urval i förhållande till tidsplanen. (Elton, 2002, se Bell, 2006, s. 128). Genom dokumentstudier får man reda på olika sakförhållanden som har noterats vid olika tidpunkter för olika syften. (Tjora, 2012, s.

127). Vid dokumentanvändning kan man utgå från källorienterad dokumentstudie, vilket innebär att man låter källornas art bestämma vilken riktning forskningen tar. (Bell, 2006, s. 123).

5.3 Enkät

Enkäten är ett frågeformulär, som innehåller olika frågor och instrument. I en enkät är det bra att börja med bakgrundsfrågor och placera de mer individuella och känsliga frågorna till sist. Ett bra sätt när man skapar en enkät, är att hålla sammanhängande frågor tillsammans så att de frågor som hör till samma kategori/område kommer efter varandra. (Jakobsson, 2011, s. 42). När man gör en enkät, ställer man samma frågor till flera personer, som sedan i sin tur resulterar i meningsfull statistik. Enkät är ett bra alternativ om man vill att de, som svarar har mycket tid på sig att tänka igenom vad de ska svara. Frågorna behöver inte vara ytliga, men man kan sällan ställa följdfrågor till några svar. (Kylén, 2004, s. 10). Det är också viktigt att frågorna har ett begripligt språk och är formulerade på ett sätt som bidrar till att målgruppen förstår frågorna. Språket ska helst kontrolleras innan undersökningen. Frågorna och svarsalternativen ska kunna tolkas på endast ett sätt. Man bör undvika att använda ledande frågor, som styr den som svarar. (Ejlertsson, 2019, s. 56-60). Öppna frågor styr dem, som svarar mindre och ger mera frihet till de, som svarar att dela med sig av attityder och kunskap, som de har. (Kylén, 2004, s. 61). Öppna frågor behandlas annorlunda än frågor, som har fasta svarsalternativ. I sådana fall behöver man använda sig av t.ex. innehållsanalys och studera svaren och försöka hitta olika teman och kategorier och se hur ofta samma mönster förekommer. När man bearbetar frågor med fasta svarsalternativ, använder man oftast olika datorprogram. (Ejlertsson, 2019, s. 131, 132). Validiteten innebär värdet av de uppgifter man får från undersökningen, t.ex. hur användbara de är för att lösa det problem man försöker hitta en lösning till. Reliabiliteten däremot innebär graden av tillförlitlighet och sanningsenlighet hos de erhållna uppgifterna. (Kylén, 2004, s. 12, 13).

5.4 Utvärdering

Utvärdering handlar om att mäta om man uppnått vissa mål. Med utvärdering kan man också mäta produkters värde och användbarhet. Metoderna, som används inom utvärdering, består av vetenskaplig metodik. Man använder utvärderingar för att få kunskap, som kan användas direkt. (Jakobsson, 2011, s. 142). Utifrån resultaten ska man kunna bedöma insatsernas värde. Utvärderingen mäter och beskriver befintliga förhållanden. (Olsson, Sörensen, 2007, s. 26). För att få en utvärdering av exempelvis en undervisningssekvens, kan man använda

lärande utvärdering. Då följer man arbetet eller projektet under processens gång och kan ta fram både styrkor och svagheter under själva processen, i stället för i slutskedet, som är det vanliga i en traditionell utvärdering. En central del av lärande utvärdering är de kontinuerliga återkopplingarna. Man kan skaffa sig en första bild av utvecklingsarbetets positiva och negativa sidor vid planeringen av ett projekt eller ett arbete. (FoU Södertörn, u.å.). I respondentens fall sker detta i planering av lektionerna inom stil för män. För att undervisningens resultat ska vara positivt och det ska ske en inläring hos eleverna, anser Andersson, att målbeskrivningen i en undervisningssekvens behöver tolkas, specificeras och konkretiseras, som det första steget i planering av undervisning. Utmaningen är att göra målbeskrivningar, som är begripliga för eleverna och som möjliggör för eleverna att göra ändamålsenliga prioriteringar i sin inläring. En annan viktig aspekt är att tydligt lyfta fram orsaken till undervisning inom det aktuella ämnet. När man har svar på den frågan, påverkar det planering av upplägg och innehåll i undervisningen. (Andersson m.f., 2011).

5.5 Innehållsanalys

Innehållsanalys är en metod, som används för att vetenskapligt analysera dokument, både skriftliga och muntliga. (Olsson, Sörensen, 2007, s. 129). Innehållsanalys, som är en form av textanalys, skapar en sammanfattning i objektiv, kvantitativ form av materialet. Nackdelen är att man får ordnat materialet i kategorier endast genom att dra slutsatser. (Grönfors, 1982, s. 161, se Tuomi, Sarajärvi, 2009, s. 103, 104). Man söker återkommande termer, kodar och skapar kategorier och teman. (Erlingsson, Brysiewicz, 2017, s. 94). Man behöver sätta in svaren i ett nytt sammanhang, innan man tolkar och förklarar dem. (Bell, 2006, s. 129). Om frågan är formulerad så att svaren kan vara väldigt ”breda”, kommer också svaren man får m.h.a. innehållsanalysen, att bli väldigt olika. Innehållsanalysen försöker relatera innehållet till t.ex. mänskligt beteende eller historisk utveckling. (Olsson, Sörensen, 2007, s. 129). Man måste redogöra för urvalsmetoden och urvalet behöver vara tillräckligt stort för att man skall kunna dra mer tillförlitliga slutsatser. (Bell, 2006, s. 129).

5.6 Undersökningens praktiska genomförande

Respondenten har sökt information till undersökningens teoretiska grund i böcker och på internet, d.v.s. genom dokumentstudier. Det mesta har respondenten hittat i böcker, men det som inte har gått att få tag på via böcker, har respondenten sökt på internet. Material och information gällande pedagogiken, har respondenten hittat i flera olika böcker, skrivit ner allt som känns viktigt med tanke på syftet och sedan skapat en helhetsbild av olika teman

inom pedagogiken. Därefter har respondenten valt bort sådant material, som ansågs vara mindre relevant, för att sedan behålla det allra viktigaste i förhållande till syftet. Respondenten har läst olika böcker och jämfört informationen i dem. Sådana teman och kategorier, som förekom ofta i olika böcker, ansåg respondenten vara relevanta teman till kursen stil för män. Utgående från det, svaren från studerande inom modeassistentutbildning och eGrunderna för kompetensområdet för modeassistent, valde respondenten ut olika teman för kursen.

Respondenten har tagit kontakt med en av lärarna för modeassistentutbildningen och frågat om de (hen och den andra modeassistentläraren) är intresserade av att utvärdera en potentiell kurs inom stil för män och om hen vill dela vidare informationen till sin andra kollega. Läraren svarade att det passar bra. Efter det har respondenten tagit reda på vilken grupp, som är mest lämplig för undersökningen. Som svar fick respondenten att första årets studerande är mest lämpliga. Dessa målgrupper utgör informanterna (de två lärarna och studerande årskurs 1). Respondenten utformade enkäten (se bilaga 1) och tog kontakt med samma lärare angående tidpunkt, som skulle passa för studerande att fylla i enkäten. På plats den dagen var den andra läraren, som respondenten inte hade haft kontakt med. Då fick respondenten samtidigt försäkra sig om att informationen hade nått ut till den andra läraren och förklara undersökningens syfte samtidigt till den andra läraren och studerande. Studerande (6 studerande av totalt 11 var på plats) fyllde i enkäterna som respondenten samlade in.

Utgående från litteraturen och internet, eGrunderna samt studerandes svar i enkäterna skapade respondenten en sekvensplan (se bilaga 2), 5 lektionsplaneringar (se bilaga 3-7) och ett lektionsmaterial (se bilaga 8). Dessa tillsammans bildar materialet för kursen stil för män. Lektionsmaterialet hör till lektionstillfälle 3 och fungerar som ett exempel på hur ett lektionsmaterial kunde se ut och som lärarna på modeassistentutbildningen får utvärdera samtidigt som de utvärderar de andra dokumenten. När materialet var färdigt, tog respondenten reda på den andra lärarens e-postadress och tog kontakt med båda lärarna för modeassistentutbildningen. Respondenten formulerade en utvärderingsenkät (se bilaga 9) till lärarna och sände samtidigt sekvensplanen, fem lektionsplaneringar samt ett lektionsmaterial tillsammans med enkäten för utvärdering.

När respondenten fått svaren från utvärderingarna, byggde respondenten upp ett resultat utgående från dem. Respondenten fick resultatet från studerandeenkäterna genom att läsa alla 6 enkäter och skapa rubriker utgående från frågorna i enkäten. I fråga nummer 1 skapades teman, som studerande har mycket kunskap om, studerande har lite kunskap om

och som studerande inte har någon kunskap om alls. Sedan listades de olika temana i kursen under de olika rubrikerna enligt hurudan kunskap varje studerande svarat att de har inom temat. På de öppna frågorna har studerandenas alla svar skrivits upp och respondenten har sökt och kombinerat liknande svar. Sedan bifogades planeringsarbetet i resultatet, som redan var klart från tidigare och resultatet av planeringsarbetet analyserades utgående från syftet. Sist analyserade respondenten svaren från lärarnas utvärderingar m.h.a. innehållsanalys. Alla delar av lärarnas svar har beaktats, eftersom utvärderingarna var ganska korta. Respondenten har skrivit om lärarnas utvärdering till resultatet genom att sammanfatta och kombinera liknande svar. Efter det gjordes tolkningar av resultaten utgående från teoretiska grunder och tidigare forskning och respondenten sökte samband mellan dem. Den kritiska granskningen gjordes kort därpå efter att svaren till utvärderingarna kommit in. Respondenten blickade tillbaka på varje kapitel och granskade kritiskt positiva och negativa aspekter i varje kapitel.

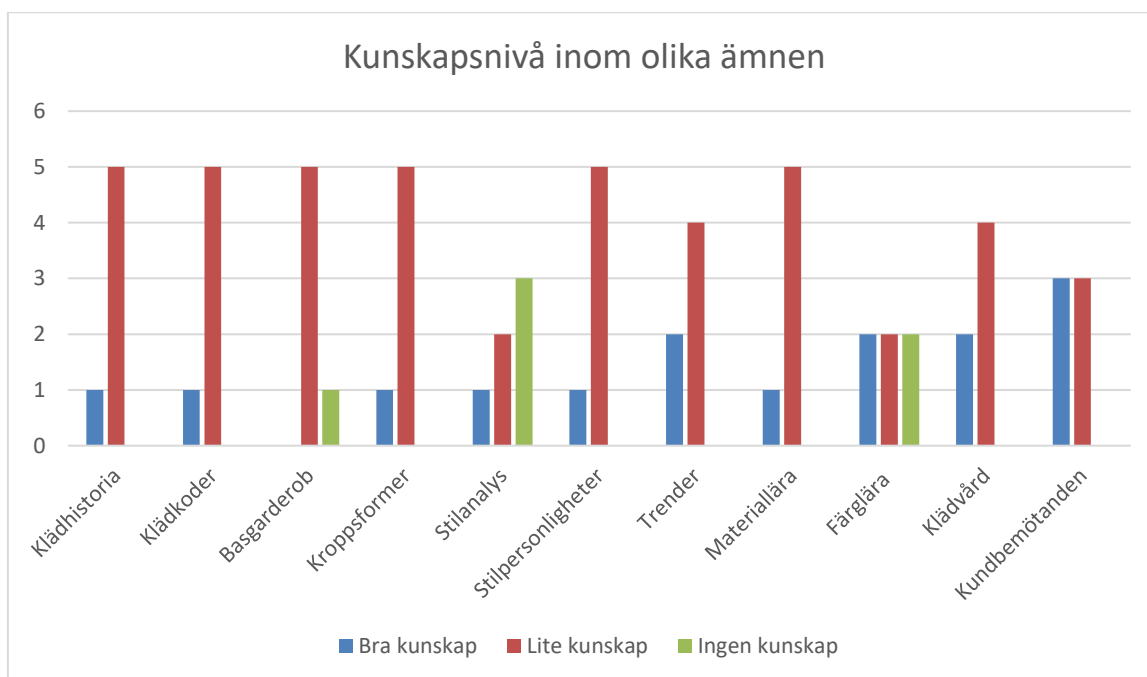
6 Resultatredovisning och tolkning

Respondenten har byggt upp resultatet så att det motsvarar arbetsordningen under examensarbetet. Först redogör respondenten för resultaten i studerandenkäterna. Efter det redogör respondenten för resultaten i sekvensplanen, de 5 lektionsplaneringarna, samt ett lektionsmaterial och till sist lärarnas utvärdering av sekvensplanen, 5 lektionsplaneringar samt ett lektionsmaterial. I slutet av varje kapitel gör respondenten en tolkning av resultatet utgående från teoretiska grunder och tidigare forskning. Respondenten har valt denna struktur för att hålla resultatet och tolkningen till resultatet tillsammans så att de blir sammanhängande och därmed enklare följa med och bilda sig en klar bild av.

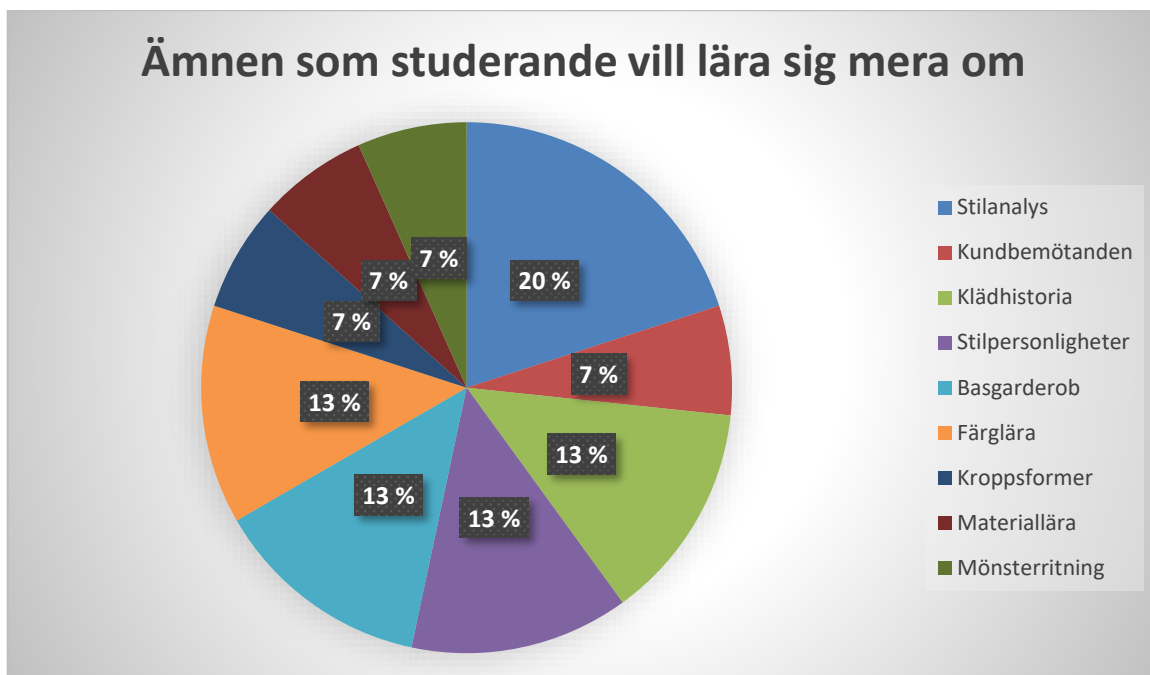
6.1 Resultat av studerandenkäter

Enkäten, som gjorts som en edukandanalys framgår av bilaga 1. Enligt svaren i enkäterna, som studerande på modeassistentutbildningen fyllt i gällande den egna kunskapsnivån inom olika ämnen som hör till kursen, var det en stor del som tyckte att de inte har någon kunskap om stilanalys. 3 personer hade svarat att de inte har någon kunskap alls om stilanalys. 2 studerande tyckte att de inte har någon kunskap om färglära och 1 ansåg att hen inte har kunskap om basgarderoben. 3 studerande ansåg att de har bra kunskap om kundbemötande. 2 studerande ansåg också att de har bra kunskap om färglära, 2 studerande om klädvård och 2 om trender. Största delen av studerande har lite kunskap om klädhistoria, klädkoder, basgarderoben, kroppsformer, stilpersonligheter, trender och materiallära. 4 i klassen tyckte

att de har lite kunskap om klädvård. Om man däremot går till fråga två och beaktar intresset är de mest intresserade av att lära sig om stilanalys. 3 studerande svarade att de är intresserade av att lära sig mera om stilanalys. På andra plats enligt intresse var klädhistoria, stilpersonligheter, basgarderob och färglära med 2 studerande, som svarat att de är intresserade per ämne. En del intresse fanns också för kundbemötande, kroppsformer och materiallära med 1 studerande som svarat att de är intresserade per ämne. På fråga nummer 3 i enkäten om det finns något utöver kursinnehållet som studerande önskar att skulle finnas med i kursen, fanns 5 bortfall av svar. 1 hade svarat mönsterritning. På fråga 2 hade nästan alla studerande svarat med mer än ett svar.

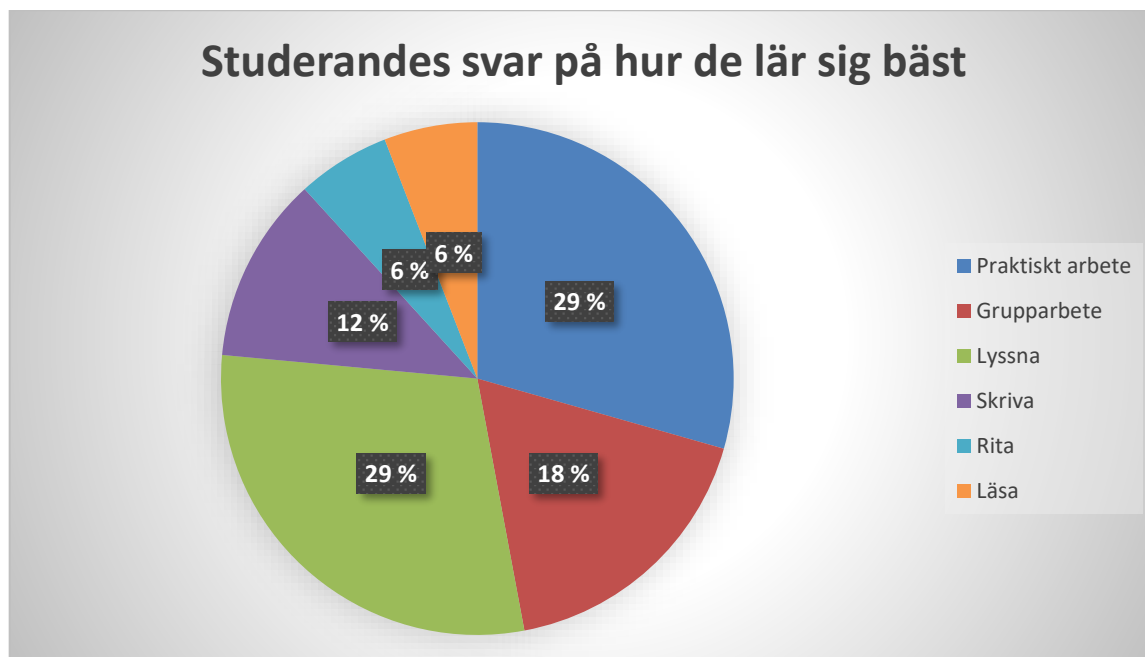

Figur 9. Tabell av resultaten till fråga 1 i studerandenkäten.

Figur 10. Cirkeldiagram av resultaten till fråga 2 och 3 i studerandenkäten.

De flesta studerande har svarat med fler än ett svar på hur de lär sig bäst. Över hälften av studerande lär sig bäst genom praktiskt arbete och genom att lyssna. 5 av totalt 6 studerande svarade att de lär sig bäst genom praktiskt arbete och samma resultat fick respondenten på inlärningsstilen lyssna. Hälften (3 studerande) lär sig bäst genom grupparbete. Några lär sig också bra genom att skriva, rita och läsa. 2 studerande svarade att de lär sig bäst genom att skriva, 1 genom att rita och 1 genom att läsa. När de svarade på frågan vad de blir mest inspirerade av under lektionerna, svarade de flesta också med flera svar. Två svarade att de blir mest inspirerade av att sy och två svarade att de blir mest inspirerade av att rita mönster. Därutöver svarade två studerande också att de under lektionen blir mest inspirerade av att se på inspirerande bilder. 1 blir inspirerad av detaljerat innehåll, 1 av att ha mycket material att jobba med och genom att presentera. På fråga 5 fanns ett bortfall av svar.

Figur 11. Cirkeldiagram av resultatet till fråga 4 i studerandenkäten.

Respondenten har gjort en edukandanalys för att få en utvärdering av studerande, som beaktas i planeringen. Enligt Norrback (2016) påverkas lektionsplaneringen i stor grad av interaktionen med eleverna och elevernas utvärdering och genom enkäten har respondenten haft en interaktion med studerande och tagit reda på förkunskaper, intressen och hur de lär sig bäst. Planeringen påverkas också av olika styrdokument och elevernas behov, vilket respondenten beaktat genom olika frågor i enkäten. Olika didaktiska val är avgörande för lektionen. Med hjälp av studerandenkäterna (edukandanalysen) kan respondenten beakta studerandes kunskapsnivå och intresse vid planeringen samt olika inlärningsstilar, som studerande har.

Enligt Furenhed och Hjort (2016) finns det ingen forskning, som bevisar att studerande lär sig bättre om läraren anpassar undervisningen efter studerandes inlärningsstilar och studerande lär sig med alla sinnen. De menar ändå att variation, som respondenten tillämpat i lektionsplaneringarna, hjälper studerande att lära sig. Genom studerandenkäten har respondenten fått idéer till olika inlärningsstilar som kan finnas i klassen och Imsen (2006) anser att det som lärare kan vara bra att känna till olika inlärningsstilar för att variera undervisningen och för att få tips om olika metoder, som kan användas i undervisningen. Kellquist och Enroth menar också att det är bra att studerande är medvetna om sin inlärningsstil och att studerande ofta har en primär inlärningsstil och en sekundär inlärningsstil. Det kan man se på svaren i enkäten, eftersom de flesta nämner mer än ett sätt som de lär sig bäst på. Kellquist och Enroth nämner också visuell inlärningsstil, auditiv

inlärningsstil och kinestetisk inlärningsstil, som de mest centrala och enligt resultaten man fått av enkäten kan man se liknande mönster. Kellquist och Enroth (2010) skriver att teorin om inlärningsstilar baserar sig på att studerande lär sig på olika sätt och inläringen påverkas bl.a. av intresse, förkunskaper och lärarens pedagogik. I enkäten frågade respondenten om studerandes intresse och förkunskaper för att kunna anpassa pedagogiken till studerande. Liknande menar också Hjort och Furenhed (2016) när de skriver att det är mest effektivt med utmaningar på rätt nivå och för att kunna uppfylla det behöver läraren ha en uppfattning om vad studerande kan från förr, vilka saker som är utmanande för dem och hur de tänker. Samma mönster kan man också se inom kognitivismen som Köpsén (2014) skriver om där man anser att läraren behöver ta reda på och beakta studerandes tidigare tankestrukturer och förståelse om ämnet och utgående från det fördjupa eller utmana den tidigare kunskapen.

6.2 Planeringarna

Sekvensplanen, lektionsplaneringarna och lektionsmaterialet är skapade utgående från litteratur om lektionstillfällenas teman och pedagogik, eGrunderna, olika internetsidor och studerandes enkätsvar. Resultatet av sekvensplanen kan man se i bilaga 2. I sekvensplanen ser man tidsplaneringen i sin helhet samt teman som ingår i kursen stil för män och kort beskrivning av arbetsätten. Längden på lektionerna är anpassad efter längden på lektionerna vid Optima. I sekvensplanen finns också beskrivet övergripande **mål i kopplingen till kursen styling i eGrunderna för modeassistent**. Där kan man också läsa om centrala färdigheter och utvärdering av kursen. **Sekvensplanen är mera beroende av olika styrdokument**. Där det finns utrymme, har respondenten **anpassat helheten till studerande**.

I bilaga 3-7 finns alla 5 lektionsplaneringar. I lektionsplaneringarna finns information om lektionernas tidpunkt, innehåll och lärandemål samt centrala begrepp och utvärdering. Lektionens längd samt plats framgår också. I lektionsplaneringen kan man läsa en mer detaljerad planering av lektionens gång: vad den innehåller, hur det ska genomföras, undervisningsmetoder, material och tidsåtgång. Detta har skribenten **anpassat till litteraturen och studerandes svar i enkäten** om hur de lär sig bäst. Respondenten har dock inte kunnat beakta alla faktorer, såsom mönsterritning och att sy, eftersom dessa moment inte ingår i estenomutbildningen och respondenten inte har kunskap om dessa. Det är också svårt att tillämpa praktiskt arbete i stor grad under kursen, eftersom kursen innehåller mycket teori. I lektionsplaneringarna finns mera utrymme för respondentens egen planering jämfört

med sekvensplanen och därför är lektionsplaneringarna **i högre grad anpassade till studerande.**

I bilaga 8 kan man se ett exempel på hur ett lektionsmaterial kunde se ut. Det här lektionsmaterialet hör till lektion 3 om basgarderoben. Det är skapat med programmet Canva och består av 18 olika bilder. Respondenten har försökt skapa lektionsmaterialet med några fokuspunkter. Respondenten vill att lektionsmaterialet ska vara **intressant att se på, men inte innehålla för mycket små detaljer så att det blir en distraktion.** Lektionsmaterialet ska heller **inte innehålla mycket text.** Materialet ska finnas som **stöd för handledaren** när handledaren föreläser och främst innehålla nyckelord. Om studerande vill göra anteckningar och skriva meningar samt förstå helheten, behöver de lyssna på läraren för att få mer djupgående information och en kontext till de olika bilderna i lektionsmaterialet. Respondenten ville också ta med **bilder, eftersom några studerande svarat att de inspireras av att se på bilder. Lektionsmaterialet har också anpassats till svaren i studerandenkäten, samt litteraturen.**

Respondenten har skapat en kurs, som beaktar olika inlärningsstilar och som fokuserar på inläring och i Zerihun, Beishuizen och Van Os (2012) undersökning fann man att 94% av studerande uppgav att de lärde sig bättre i den inlärningscentrerade miljön. 87% av studerande uppnådde också kraven i kurserna, vilket innebär att den en inlärningscentrerade undervisningen med fokus på studerande, gav positiva resultat. Genom att respondenten beaktar olika inlärningsstilar och fokuserar på studerandes inläring, blir undervisningen mera inlärningscentrerad, vilket enligt undersökningen borde ge mera positiva resultat.

Respondenten har fokuserat på inledningen och avslutningen av lektionstillfällena och att knyta ihop lektionsinnehållet med fokus på lärandemålen genom att främst reflektera tillsammans med studerande och genom frågeställningar och enligt Ganske (2017) är avslut av lektioner till nytta för att eleverna ska förstå vad de lär sig, varför de lär sig och till vilken nytta. Eleverna fick reflektera med varandra, skapa ett material och diskutera med läraren. Detta gav upphov till att eleverna visste vad, som skulle hända och blev motiverade. De hade en mer realistisk uppfattning om sina kunskaper och fick en bättre förståelse för varför och vad de lär sig. Studerande har getts möjligheter att reflektera med varandra och läraren i slutet och början av lektionerna, vilket enligt Ganske borde hjälpa studerande att förstå vad de ska lära sig bättre, samt förstå varför och till vilken nytta.

Respondentens lektionsplaneringarna har en uppbyggnad som aktiverar studerande varje lektion. Enlig konstruktivismen, som Köpsén skriver om, skapas kunskap i samband med

individens samspel med omgivningen den egna aktiviteten blir i fokus och har inverkan på vad studerande lär sig. Inslag av grupparbete samt målinriktat arbete kan man se i resultatet av planeringen av lektionerna och Phillips (2017) skriver om John Dewey som förespråkar just detta och han ville dessutom utgå från studerandes egna aktiviteter för att göra undervisningen betydelsefull. Respondenten har vid många tillfällen skapat uppgifter i anknytning till teorin, där studerande fått prova sig fram och öva. Där kan man se ett samband till Deweys uttryck ”Learning by doing”.

Resultatet av lektionsplaneringarna visar att respondenten beaktat minnets betydelse under lektionstillfällena genom att repetera och visa bilder. Samma sak nämner också Kellquist och Enroth (2010) och de nämner dessutom att teoretiska inlärningspass inte bör vara längre än 30-50 minuter för att man inte ska gå miste om för mycket information.

Respondenten har skapat autentiska uppgifter, visat hur kunskapen kommer att underlätta och stöda i fortsatta studier eller arbetslivet och skapat en röd tråd i undervisningen. Respondenten har arbetat med återkoppling, visat förväntningar vad studerande ska lära sig och gett studerande en chans att få utveckla metakognitiva strategier. Respondenten har använt olika metoder för att öva motivation och för att aktivera studerande. Respondenten har försökt synliggöra hela lektionens struktur utan att ändå avslöja för mycket, samt ge välformulerade instruktioner. I början av lektionerna har respondenten blickat bakåt, presenterat lärandemålen och ibland sammanfatta lektionens innehåll. I slutet av lektionen har respondenten sammanfattat lektionens innehåll, ibland blicka framåt samt kopplat till lärandemålen. Hjort och Furenhed (2016) nämner också dessa olika metoder i sin text och anser att de bidrar till effektiv och meningsfull inläring.

Respondenten har skapat kursen genom att delvis beakta eGrunderna för studerande inom modeassistensutbildningen och haft målen i den som en riktlinje. Imsen (1999) nämner att lärare behöver beakta läroplanen och tillägger dessutom att studerande påverkar undervisningen och att lärare tolkar den olika och därför kan läroplanen aldrig bli så detaljerad att den beskriver allt in i minsta detalj.

6.3 Resultat av lärares utvärderingar till frågeställning 1

Lärarna har svarat på frågan om vilka lektionsteman som är relevanta för en kurs inom stil för män (se bilaga 2-7, 9). Båda lärarna svarade att de tycker att **de olika teman i kursen passar kursens namn Stil för män**. En av lärarna nämnde att hon tycker att innehållet på 5 kp är heltäckande och ger en bra grundförståelse för vilka komponenter herrmodet innefattar.

Lärarna ansåg dessutom att **målen för varje lektionstema i enlighet med examensgrunderna kom fram tydligt**. Målen beaktas på bästa sätt och känns varierande för studerande. När man läser litteraturen av Arrsjö (2017), Nilsson (2013), Lewenhaupt (2016) och Henshaw & Henderson (2006) nämns där nästan alla ämnen, som också syns i respondentens lektionsplaneringarna. Därifrån har respondenten tagit inspiration till teman och lärarna anser att lektionsteman är relevanta.

Om man dessutom beaktar vilka teman för kursen stil för män som är relevanta för studerande, behöver man göra det genom att ställa frågor till studerande och därmed få deras utvärdering, vilket respondenten gjort i planeringsskedet. Norrback (2016) betonar att elevernas utvärdering påverkar planeringen. Norrback anser också att planeringen påverkas också av olika styrdokument och elevernas behov och i detta fall har planeringen av teman påverkats av både studerande och styrdokument och inte endast av litteratur. Enligt lärarnas utvärdering kom målen tydligt fram och kändes varierande för studerande och enligt Louhivuori (2016) och Alexandersson (2011) bidrar detta till intresse och engagemang bland studerande.

6.4 Resultat av lärares utvärderingar till frågeställning 2

En lärare skriver att de didaktiska metoder, som används med tanke på studerande inom modeassistentutbildningen (se bilaga 2-7, 9), är **kreativa och varierande**. Hen poängterar att **en del metoder kan vara svåra för studerande**, som har utmaningar med språket eller som tycker att det är utmanande att presentera inför andra. Den andra läraren nämner att det finns **inspirerande inslag** med Kahoot, videon, Canva osv. Hen nämner också att det finns bra variation i lektionerna där man kombinerar text, prat, video, samarbetsuppgifter och social inläring på ett smidigt sätt.

Angående frågeställningen om undervisningsmetoderna är anpassade till olika inlärningsstilar hos studerande vid modeassistent, anser en av lärarna att eftersom **metoderna varierar** på ett bra sätt och ämnet **repeteras** flera gånger i början och slutet på lektionerna, så upplevs det som **tydligt och lätt att förstå**. Här nämns också att det är **viktigt att beakta språksvårigheter samt begränsningar att hantera teknik**, t.ex. Kahoot. Därmed borde det beräknas **mera tid** till sådant. Lärarna anser att det är viktigt att ha **tydlig text på presentationerna** och inte många rader per slide och att man läser högt och tydligt. Lärarna tipsar också om att ha **en konkret bild av vad slutresultatet/uppgiften är**, så att målen blir lättare att förstå också för sådana med annat modersmål än svenska eller för

studerande, som har inlärningssvårigheter. I samband med bilden kan man förklara vitsordsnivåerna. Lärarna poängterar att det är viktigt att varje studerande får en **personlig feedback** över sitt arbete där de kan lära sig och utvecklas inom branschen. Det finns också **bra inslag med att studerande får diskutera** med varandra och på så sätt stärka gruppandan genom samarbete och socialisering. Det nämns också att **olika inlärningsstilar beaktas i lektionerna**. Man bör beakta att studerande på andra stadiet inte är så självgående ännu och **behöver handledning** i sitt arbete. T.ex. uppgiften där de skall skapa en garderob för kund, kan bra vara en sådan uppgift där de kan behöva mera handledning. Slutligen kan man konstatera att lärarna tycker att undervisningsmetoderna är varierande och innehåll repeteras ofta. De är överlag anpassade till studerande och deras inlärningsstilar. Det nämns däremot att det finns olika punkter där respondenten kunde vara tydligare och eventuellt ändra på vissa uppgifter, samt ge mera handledning. Respondenten borde också beakta studerande med olika typer av begränsningar mera.

Respondenten har försökt uppnå stödjande av studerandes verksamhet och fokus samt skapande av en öppen och accepterande atmosfär, genom diskussionsuppgifter och personlig feedback. Diskussionsuppgifterna sker ofta i små grupper. Louhivuori (2016) skriver att dessa är faktorer som bidrar till intresse och engagemang bland studerande och nämner dessutom att uppgifter som utförs i små grupper är mest effektiv för aktivt deltagande och intresse. Lärarna anser också att diskussioner stärker gruppandan genom samarbete och socialisering.

Lärarna nämner att särskilt stöd för studerande med inlärningssvårigheter saknas i lektionsplaneringarna. De anser att feedback är viktigt för studerandes framsteg och är något, som respondenten har beaktat i lektionsplaneringarna. Alexandersson (2011) skriver om Hattie, som i sin forskning fått resultatet att omfattande och relevant stöd för de med inlärningssvårigheter och feedback till alla elever, hör till några av de viktigaste faktorerna som påverkar elevers resultat i skolan. Omfattande och relevant stöd för de med inlärningssvårigheter har respondenten inte beaktat enligt utvärderingarna, men däremot har respondenten beaktat feedback i undervisningen. Alexandersson skriver också att om läraren motiverar, involverar eleverna och låter eleverna utvärdera sin inlärnning, påverkar det också elevers resultat. Lärarna nämner att det finns inspirerande inslag. De kan ses som motiverande faktorer. Läraren involverar studerande genom diskussioner och studerande får utvärdera sitt eget resultat som också hör till feedback. Murphy, Eduljee, Croteau och Parkman (2020) nämner att man som lärare behöver beakta olika personlighetstyper i undervisningen för att bemöta studerandes behov och att det bidrar till ökad motivation,

prestation och engagemang och i respondentens undersökning kan man delvis se mönster av detta. Överlag beaktas olika studerande och deras inlärningsstilar, men lärarna nämner också att inte alla beaktas, såsom studerande med olika begränsningar.

6.5 Resultat av lärares utvärderingar till frågeställning 3

Lärarna har svarat på frågan om hur sekvensplanen och lektionsplaneringarna ser ut när de anpassats till litteraturen och studerande vid modeassistentutbildningen (se bilaga 2-7, 9). Gällande sekvensplanen skriver en av lärarna att **kursupplägget motsvarar kraven i kriterierna från examensgrunderna och används kreativt för att få variation på dagarna/uppgifterna**. De anser att de **viktigaste delarna lyfts upp**. Lärarna skriver att uppbyggnad med etikett, klädkoder, klädhistoria och hur man betjänar kunder i klädbutik, förstår de rätta storlekssystemen och hur man bemöter olika kunder, belyser att de viktigaste delarna lyfts upp. De nämner också att studiebesöket är bra.

Båda lärarna anser att lektionsplaneringarna har **bra variation av teknik och uppgifter**. En lärare skriver att man dock kan tänka på att **studerande orkar lyssna i 20-30 minuter** och sedan måste aktiveras med praktiska uppgifter eller någon annan prestationsform. Läraren skriver även att det blir lite **knappt om tid i vissa delar**, som respondenten planerat, t.ex. behöver studerande få mycket tid när de jobbar och vid reflektionsuppgifter. Samtidigt nämner läraren, att det kan kännas som om själva **målet med stylinguppgiften lämnas lite att hänga i luften**. Hen uppfattar inte i vilken form och när de ska presentera själva stylingsuppgiften. Läraren nämner att den borde komma allra sist när de fått all teorikunskap de behöver för att bygga upp själva stylingen. Då studerande fått den teoretiska bakgrundskunskapen, lämpar det sig bra att studerande som avslut presenterar stylingsuppgiften för varandra där man kan lära sig av olika stilar och tankesätt. Den andra läraren nämner att **lektionsplaneringarna är välplanerade och genomtänkta**. Hen lyfter fram att det är **bra att lektionen börjar med en tillbakablick på det man lärt sig tidigare**, eftersom det ofta kan komma fram frågor och funderingar då man fått smälta materialet under en tid. Läraren nämner också att **slutreflektionerna**, som respondenten har med i slutet av lektionerna, är viktiga. Som övrig kommentar nämner läraren att hen gillar extra mycket uppgiften med **debatten, men säger att den kan vara svår att få igång med studerandena och kanske skulle fungera bättre för vuxna studerande**.

Angående lektionsmaterialet till lektionstillfälle 3 (se bilaga 8 och 9) fick respondenten av ena läraren responsen att **debatt om konstfiber/naturfiber är ett intressant inslag**. Läraren

nämner att det kan krävas lite mer tid är 20 min för debatten, eftersom grupperna kan behöva göra research och fräscha upp kunskaperna inom respektive område. Läraren anser att lektionsmaterialet i övrigt har en **bra struktur och är varierande**. Den andra läraren anser att **materialet med text och bilder är bra, det är lätt att förstå och det är inspirerande**.

Man kan konstatera att lärarna anser att planeringarna är bra och varierande och motsvarar kraven i kriterierna från examensgrunderna. Respondenten bör beakta tiden mera i planeringen. Stylinguppgiften blir aningen oklar och debattuppgiften anses vara bra, men den ifrågasätts samtidigt. Början och slutet på lektionerna lyfts fram som bra. Lektionsmaterialet anses ha en bra struktur och är varierande. Bilderna är bra och materialet är lätt att förstå, samtidigt som det är inspirerande.

Hjort och Furenhed (2016) nämner att variation är viktigt i undervisningen och underlättar inläringen. Samma sak nämner också lärarna som positivt i sin utvärdering. Kellquist och Enroth (2010) menar att under mittperioden av lektionen förlorar man ofta en hel del information och därav behöver teoretiska inlärningspass inte längre vara mer än 30-50 minuter så att man inte går miste om för mycket information. En av lärarna nämner att studerande inom modeassistentutbildningen orkar fokusera i ca. 20-30 minuter. Där kan man se en liten skillnad mellan det som Kellquist och Enroth skriver i sin litteratur i förhållande till den erfarenhet som lärarna har av studerande vid modeassistent. Respondenten har utgått från Kellquist och Enroths litteratur och därmed är inte längden av olika moment i lektionerna helt anpassade efter studerande inom modeassistentutbildningen. Enligt artikeln skriven av Ganske (2017) är avslut av lektioner till nytta för att eleverna ska förstå vad de lär sig, varför de lär sig och till vilken nytta. En av lärarna nämner att respondenten har bra inledning och avslutning på lektionerna, vilket enligt Ganske anses vara till nytta för elever.

6.6 Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan man konstatera att de olika teman, som valts till kursen upplevs relevanta enligt lärarnas utvärdering och ger en bra grundförståelse för de olika komponenterna inom herrmode. Undervisningsmetoderna är varierande och inspirerande och är därmed anpassade till studerande inom modeassistentutbildningen. Innehållet repeteras ofta och blir tydligt och lätt att förstå. Återkoppling och diskussioner med varandra, som finns med i lektionsplaneringarna, stärker gruppandan genom samarbete och socialisering. Olika inlärningsstilarna beaktas. Däremot är undervisningsmetoderna inte lika bra anpassade till de som har svårt med språket, de med begränsningar att hantera teknik

eller studerande som upplever det utmanande att presentera inför andra. Konkreta bilder av vad slutresultatet/uppgiften är saknas. Konkreta bilder skulle ha bidragit till att göra det lättare att förstå också för studerande med annat modersmål än svenska eller studerande med inlärnings svårigheter. Det behövs mera handledning i vissa uppgifter. Kursupplägget motsvarar kraven i enlighet med examensgrunderna och används kreativt för att få variation på dagarna/uppgifterna. De viktigaste delarna lyfts fram. Båda lärarna anser att lektionsplaneringarna har bra variation av teknik och uppgifter. De är välplanerade och genomtänka med bra inledning och avslutning på lektionerna. Däremot kunde lärarens föreläsningar vara kortare, så att studerande orkar lyssna och en del uppgifter kräver mera tid. Styling uppgiften blev otydligt. Debatten ses som ett intressant inslag men den kräver mera tid samt passar bättre vuxna studerande.

7 Kritisk granskning

I detta kapitel granskar respondenten examensarbetet kritiskt. Teman som kritiskt granskas är syftet, teoretiska grunden, tidigare forskning, metoderna samt resultatredovisning och tolkning. Konstruktiv kritik ges, men respondenten nämner även sådant som upplevs positivt i examensarbetet.

Formuleringen av syfte och frågeställningarna ändrades många gånger under arbetet. Respondenten hade en klar vision, men hade svårigheter med att sätta ord på den. Slutligen hittade respondenten ett syfte, som var kopplat till arbetet. Det framkommer tydligt att en del av syftet är att respondenten ska få kunskap för att planera en kurs inom stil för män, men även att andra personer ska kunna ha nytta av materialet och kursinnehållet samt -upplägget i och med att arbetet innehåller pedagogik och teori om stil för män, samt bilagor som kan komma till nytta för andra. Frågeställning 2 och 3 fick bra svar och kändes relevanta i arbetet. Däremot är fråga 1 gällande vilka lektionsteman, som är relevanta för en kurs inom stil för män, svår att utvärdera och det märktes i slutet av arbetet. Respondenten har valt teman till kursen på basen av litteratur, e-Grunder och studerandes enkätsvar. Lärarna som utvärderar borde vara medvetna om vad som står i litteraturen och vad resultatet av enkäterna är, som studerande fyllt i för att kunna utvärdera frågan. Om de inte själva har erfarenhet av en liknande kurs kan frågan vara svår att utvärdera. Svaren som respondenten fått av lärarnas utvärdering innebär huruvida de själva tycker att lektionsteman är relevanta, utan att de behöver ha någon desto mera kunskap om ämnet. Dessutom var fråga 1 svår att tolka med hjälp av litteratur och tidigare forskning, eftersom teman valts genom att bläddra i olika böcker och genom eget urval av det som känns mest relevant för kursen valdes teman som

sedan studerande gav sin åsikt om. Det är en fråga som det inte enligt läroplan, litteraturen i arbetet eller via studerande, finns ett entydigt svar till.

Teoretiska grunden är omfattande och respondenten har hittat mycket litteratur och sådan litteratur som passar rubrikerna och olika teman. För det pedagogiska innehållet i arbetet fanns mycket litteratur tillgänglig, men till stil för män-delen fick respondenten söka information från internet när allt inte hittades i litteratur. När respondenten börjat med resultatredovisning och tolkning märkte respondenten, att det finns en del i litteraturen som inte är nödvändigt att ha med, med tanke på syftet, t.ex. olika intelligenser och kreativitet. Respondenten tog bort mycket text redan ganska tidigt i arbetet, men kunde samtidigt ha beaktat syftet mera när detta gjordes för att kunna ta bort även mera som inte är väsentligt. Den teoretiska grunden kan upplevas som ganska svårt att läsa. Det är mycket text och det finns inte mycket bilder, vilket respondenten märkte vid genomläsning när teoretiska grunden var klar. Den pedagogiska delen kunde kortas av och texten under rubrikerna kunde sammanfattas till större helheter. Eftersom det fanns så mycket litteratur, var det svårt att välja ut den allra viktigaste informationen, vilket syns när man läser om pedagogik. I kapitlet kunde också nämnas mera om lektionsuppbyggnader och hur lärare kan tänka när det gäller att strukturera lektioner från början till slut. Kapitlet om stil för män är däremot mera lätt att läsa; där finns mera bilder och texten är mera sammanfattad. Tanken här var också att få en mera sammanfattad text, som sedan skulle fördjupas vid förverkligandet av kursen. Teoridelen om stil för män är mera som en introduktion till vad lektionsspansen kommer att innehålla. Med tanke på det kunde den ändå vara ännu mera sammanfattad. Respondenten redogör även för utbildningen för modeassistent och Optima, vilket ger läsaren en tydligare bild av själva syftet med examensarbetet.

Till kapitlet om tidigare forskning fanns mycket material att ta med och respondenten hittade en stor mängd undersökningar och examensarbeten. Forskningarna stöder varandra på ett bra sätt. Däremot är de inte så mångsidiga i och med att de svarar allihopa på liknande saker. Fler forskningar kunde handla om lektionsstrukturer och uppbyggnaden av lektioner. Florin Sädbloms doktorsavhandling och Rao M.S. artikel är minst relevanta enligt syftet och kunde bytas ut mot något annat. Texten om Florin Sädbloms doktorsavhandling blir även ganska lång och kunde kortas av. Olika typer av material har hittats till kapitlet om tidigare forskning, med både examensarbeten, doktorsavhandlingar, artiklar mm. vilket gör att tidigare forskningen blir mera mångsidig. Däremot kunde flera forskningar ha inkluderats. Forskningarna har också hittats på många olika databaser, vilket också gör att tidigare forskningen blir mera mångsidig.

Metoderna som använts i arbetet underlättar att få svar på syftet. Val av informanter, studerande, gör det möjligt att anpassa kursinnehållet och undervisningsmetoderna till studerande. Valet av lärare som informanter, gör det möjligt att få en utvärdering av professionella aktörer inom branschen, vilket gör det möjligt att kunna utveckla kursen ytterligare i fortsättningen. En dylik utvärdering är också ett bra underlag vid planering av en kurs för att kunna bedöma vad som är bra och fungerar och vad, som kunde förbättras. Dokumentstudierna fungerar bra för att få information om pedagogik och stil för män. Enkäten för studerande som en metod är bättre än intervju, eftersom studerande eventuellt svarar mera ärligt och får mera tid att fundera. Dessutom känns det kanske bekvämare för en del studerande att få skriva istället för att prata med en obekant person och kan därmed ge mera pålitliga svar. Genom enkäten kan däremot information falla bort som man genom intervju skulle få och en del studerande skulle kanske svara mera omfattat om de fick prata. Utvärdering som metod gör det möjligt att få respons på vad, som är bra och vad, som kunde förbättras i arbetet och som i arbetet är en fungerande metod eftersom det inte finns ett resultat annars. Innehållsanalysen behövs för att kunna analysera svaren i utvärderingen och svaren är i textform av 2 lärares feedback och fungerar därmed bäst för att ta fram kärnan i lärarnas utvärdering. Utvärderingen skulle enligt planen ha skett genom intervju med båda lärarna samtidigt i ett rum vid Optima, men eftersom skolorna p.g.a. Coronaviruset övergick till distansundervisning 18.3.2020 och skolorna i princip stängdes, genomfördes utvärderingen genom enkät, då den gemensamma bedömningen var att det var det smidigaste sättet för alla parter. Textinnehållet under varje metod kunde tydligare följa metoderna som användt i examensarbetet. De kunde förklaras bättre och respondenten kunde koppla dem tydligare till det praktiska genomförandet.

Resultatet av studerandeenkäterna var till nytta för respondenten i planeringen av lektionstillfällena, speciellt svaren på fråga 1, 2 och 4, som tangerar syftet mest. En del studerande svarade att de har mycket kunskap om materiallära, medan andra svarade att de inte har någon kunskap alls om materiallära. Här kunde man ha fått en förklaring genom t.ex. intervju varför de svarat olika även om de går samma utbildning och om det handlar om kunskaper innan utbildningen. Pålitligheten av resultatet försämras p.g.a. att endast 6 av 11 studerande var på plats den dagen, då enkätundersökningen genomfördes och således kunde besvara enkäten. Även några bortfall av svar påverkar resultatets pålitlighet. Bortfallen kan bero på att frågorna varit formulerade på ett sådant sätt att man måste fundera och reflektera mycket, samt att uppbyggnaden gjort att det har varit lätt att lämna tomt. Svaren är utspridda och varierar mycket, förutom frågan om inlärningsstilar, där man kan se

en tydlig majoritet och man kan se tydliga teman. Resultatet fungerar ändå bra för att kunna beakta det i planeringen av lektionstillfällena. Tolkning kunde hittas i teoretiska grunden och i tidigare forskning med tanke på planering av lektioner. Däremot kunde det ha funnits mera om planering i teoretiska grunden för att få mera material att jämföra och tolka från.

Resultatet av planeringsarbetet (sekvensplanen, lektionsplaneringarna och lektionsmaterialet) är mångsidigt med tanke på att många olika faktorer har påverkat resultatet såsom litteratur, studerande och eGrunder. Kursen kunde genomföras i framtiden och är autentisk. Däremot fattas visst lektionsmaterial för att helt och hållet kunna genomföra den. I och med tidsbrist kunde respondenten inte lägga mer tid på planeringen och den blir därför bristande på en del ställen, såsom förklaringar av uppgifter och inledning och avslutning av lektioner fick inte mycket variation. Dessutom kunde målen i eGrunderna ytterligare fördjupas i lektionstillfällena och komma fram ännu tydligare. Som lärarna nämnt i sin utvärdering, är respondenten medveten om att endast inlärningsstilar beaktas i lektionsplaneringen, men olika inlärningsvårigheter, språksvårigheter och olika personlighetsdrag beaktas inte. Tolkningen av resultatet av planeringsarbetet liknar tolkningen av resultatet av studerandeenkäterna, eftersom båda handlar om planering. Här kunde även undervisningsmetoder tolkas samt själva lektionsplaneringens innehåll. Respondenten konstaterar att det fanns mycket att tolka och relatera tillbaka till i teoretiska grunden och tidigare forskningen. Därmed blev den mycket omfattande.

Lärarnas utvärdering hjälper respondenten att förbättra kursen ytterligare för att kunna genomföra den i framtiden och är till nytta för att veta vad som är bra och vad som kunde förbättras inom kursen. Resultatet av lärarnas utvärdering är omfattande och mångsidig och det som respondenten tagit fasta på i svaren är till nytta inför framtiden. Om utvärderingen skett genom intervju, hade respondenten kunnat få mera information, som kunde användas för att förbättra kursen. Respondenten fick både konstruktiv kritik och positiv kritik. För att få ett mera pålitligt resultat av utvärderingen, kunde respondenten ha genomfört utvärderingen med andra lärare också. Tolkningen här går långt hand i hand med tolkningarna som gjorts, eftersom de tidigare resultatdelarna också fokuserar på syftet. Även till dessa delar kunde respondenten använda de tolkningar som skrivits om tidigare, men för att få in några nya element, försökte respondenten tolka till en del nya delar i teoretiska grunden samt tidigare forskningen. Det finns inte stöd för alla resultat av lärarnas kommentarer i den teoretiska grunden eller tidigare forskningen. De kopplingar som hittats, har respondenten redogjort för.

Studeraendekäten kunde ha förenklats så att den passar åldersgruppen bättre. Då kunde man eventuellt också undvika bortfall. Fråga 1, 2 och 4 tycks ha varit enkla att förstå, medan majoriteten inte svarat på fråga 3. Den kunde ha krävt mera förklaring och exempel eftersom den kräver att studerande är medvetna om andra teman som kunde ingå i kursen. Fråga 5 kunde vara mera specificerad till kursen stil för män för att undvika svar som inte ändå kan tas upp i kursen stil för män, såsom att studerande inspireras av att sy. Enkäten för utvärdering till lärarna är formulerade så att respondenten får ett svar till syftet och svaren är användbara. Fråga 1 blir svår att svara på i och med att syftet inte är helt fungerande angående fråga 1. Lärarna verkar ha uppfattat frågorna bra.

I detta arbete framgår tydligt sambandet mellan syfte och metoder. Metoderna finns för att stödja syftet, genom att respondenten via metoderna får tag på sådan information, som är avgörande för att få ett svar på problempreciseringen och för att svara på syftet. Syftet framgår genom metoderna i resultatet och i resultatets olika delar kan man se syftet. Frågeställning 1 finns däremot inte tydligt med i metoderna eller resultatet, eftersom det inte går att få ett tillförlitligt svar på frågan genom dokumentstudier eller lärarnas utvärdering. Metoderna stöder syftet och ger upphov till att respondenten kan få ett resultat, som går att använda. Utan någon av komponenterna skulle resultatet vara bristfälligt. När man tolkar resultatet hittar man information i litteraturen och tidigare forskningen, som stöder syftet och frågeställningarna. Till frågeställning 1 finns ingen tydlig tolkning som kan fås från varken teoretiska grunden eller tidigare forskningen.

8 Diskussion

Utgående från lärarnas utvärdering av planeringsarbetet, känns kursen stil för män som en kurs som kunde genomföras i framtiden. Med några justeringar och nya saker att beakta men i sin helhet, enligt lärarnas bedömning, är planeringarna användbara. Själva förverkligandet av en kurs avviker alltid en del från planeringen och även om planeringen är bra, är det inte ett facit på att genomförandet kommer att vara helt funktionellt. Det är många faktorer, som kan påverka och som inte går att förutspå, t.ex. studerandes personlighet, lärarens personlighet, ändringar vad gäller tidsaspekten samt interaktionen mellan studerande och lärare.

Jag har genom examensarbetet insett hur omfattande det är att planera en kurs och det är mycket tidskrävande. Dessutom finns det en stor mängd faktorer, som behöver beaktas. Det är förståeligt att lektionsplanering är utmanande för lärare och ställer krav på dem. En annan

sak som jag insett under arbetet, är att även om man har en bra planering, är det ändå mycket som ska planeras som inte skrivs ner. Sådana saker kan t.ex. vara mindre detaljer såsom hur man ska prata, vad man ska betona, tekniker man kan eller behöver använda för att studerande ska vara intresserade av att lyssna och att bygga på självsäkerhet inom yrket. Man behöver in i minsta detalj planera vad man ska säga och hur. Dessa saker är antagligen enklare för erfarna lärare. Om jag skulle genomföra kursen, skulle jag också behöva planera dessa saker samt öva dem.

Om jag skulle göra om examensarbetet på nytt, skulle jag ha gjort undersökningen mera omfattande och gjort samma undersökning på en annan skola inom en utbildning, som kursen passar för. Det skulle vara till nytta att få med flera studerande till studerandenkäten (edukandanalysen) och få flera lärares utvärdering. Frågeställningen om kurstemans relevans inom kursen stil för män kunde istället vara riktad mot sådana lärare, som haft en kurs inom stil för män, såsom en del lärare vid Novia.

Vidare forskningsförslag inom temat kunde vara att också få en möjlighet att genomföra kursen och få studerandes utvärdering efter avslutad kurs. Lärarna kunde då följa med under någon av lektionstillfällena och ge utvärdering av lektionstillfällena. Man kunde också forska vidare inom olika undervisningsmetoder och hur studerande upplever dem på ett mera fördjupat plan eller följa med och utvärdera en lärares undervisning. Som estenomstuderande kunde man även byta bransch till t.ex. kosmetologstuderande och göra en undersökning med fokus på behandlingar och praktiskt arbete eller ordna ett makeuptillfälle för dem som en slags kort skolning.

Oberoende om jag kommer att få en chans att genomföra kursen i framtiden eller inte, så kommer jag att ha nytta av erfarenheten, som examensarbetet gett mig. Det är en stor bidragande orsak till att jag valde att skriva om lektionsplanering i examensarbetet. Jag ville skriva om något, som jag känner att jag har nytta av i framtiden också för att göra examensarbetet meningsfullt. I efterhand känner jag mig ännu mera motiverad att inleda lärarstudierna, men som jag nämnt i inledningen, inspirerar de lärare mig mest, som har mycket arbetslivserfarenhet och en sådan lärare vill jag själv också vara. När jag fått skriva om lektionsplanering och fått ökad förståelse för hur viktig lärarens roll är i undervisningen, är jag nu ännu starkare av den åsikten att jag innan jag påbörjar lärarstudierna, vill samla på mig arbetslivserfarenhet.

Referenser

Alexandersson, M. (2011, maj). Att göra skillnad. Pedagogiska magasinet, 2. Hämtad från <https://pedagogiskamagasinet.se/att-gora-skillnad/>

Andersson, B., Carlgren, I., Hagberg-Ripellino, M., Lundström, S., Mossberg Schüllerqvist, I., Olin-Scheller, C., Runesson, U., Rönnerman, K., Sedefors, A. (2011). Lärare som praktiker och forskare-om praxisnära forskningsmodeller. Hämtad från Forskul: <https://www.forskul.se/ffiles/0040C3F0/Ful5.pdf>

Arrsjö, O. (2017). Klä dig för framgång. Stockholm: Norstedts.

Bell, J. (2006). Introduktion till forskningsmetodik. Lund: Studentlitteratur.

Bespokeunit. (2013). How Can Men Look Their Best With An Oblong Face Shape? Hämtad 2020-03-17 från <https://bespokeunit.com/face-shapes/oblong/>

Britannica. (1994). The early 20th century. Hämtad 2020-03-23 från <https://www.britannica.com/technology/inkstand>

Brown, C. (2001, 15 mars). 1700-talets sköna ideal – och verkliga kroppar. Populär Historia. 6. Hämtad från <https://populärhistoria.se/kultur/mode/1700-talets-skona-ideal-och-verkliga-kroppar>

De Klerk, A. (2019). 10 simple steps to being more sustainable. Harper's Bazaar, januari. Hämtad från <https://www.harpersbazaar.com/uk/fashion/what-to-wear/a41158/how-to-be-sustainable-fashion/>

Ecocult. (2018). Is There a Sustainable Certification for Clothing? [Your Guide to Eco-Friendly and Ethical Labels]. Hämtad 2020-03-20 från <https://ecocult.com/eco-friendly-ethical-sustainable-labels-certifications-clothing-fashion/>

Ejlertsson, G. (2019). Enkäten i praktiken-en handbok i enkätmetodik. Lund: Studentlitteratur.

Erlingsson, C., Brysiewicz, P. (2017). A hands-on guide to doing content analysis. Hämtad 9.9.2019 från <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2211419X17300423>

Fabricoftheworld. (2014). Manmade vs. Natural Textile Fibres/Fabrics/Textiles : A Fair Comparison. Hämtad 2020-03-17 från <http://www.fabricoftheworld.com/manmade-vs-natural-textile-fibresfabricstextiles-a-fair-comparison/>

Fashionhistory. (2017). 1770-1779. Hämtad 2020-03-23 från <https://fashionhistory.fitnyc.edu/1770-1779/>

Florin Sädbloom, R. (2015). I det didaktiska spänningsfältet mellan styrning och elevers lärande. (Doktorsavhandling, Jönköping School of Education and Communication, Dissertations series No. 31). Taberg: TMG Tabergs AB. Hämtad från <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:812919/FULLTEXT02.pdf>

FoU Södertörn. (u.å.). Lärande utvärdering – att ta utvärdering till hjälp för att utveckla verksamheten. Hämtad 2020-04-19 från <https://fou-sodertorn.se/larande-utvardering-att-ta-utvardering-till-hjalp-for-att-utveckla-verksamheten/>

Ganske, K. (2017). Lesson Closure: An Important Piece of the Student Learning Puzzle. *The Reading Teacher*, volym 71(1), 95-100. doi:10.1002/trtr.1587

Hansén, Forsman. (2017). Allmändidaktik-vetenskap för lärare. Lund: Studentlitteratur.

Henderson, V., Henshaw, P. (2006). *Image matters for men-how to dress for success*. London: Hamlyn.

Historyofclothing. (2020). What Did Prehistoric People Wear? Hämtad 2020-03-23 från <http://www.historyofclothing.com/clothing-history/prehistoric-clothing/>

Hjort, S., Furenhed, A. (2016). *Effektiv undervisning-meningsfullt lärande*. Stockholm: Natur & Kultur.

Imsen, G. (1999). *Lärarens värld-introduktion till allmän didaktik*. Lund: Studentlitteratur.

Imsen, G. (2006). *Elevers värld-introduktion till pedagogisk psykologi*. Lund: Studentlitteratur.

Jakobsson, U. (2011). *Forskningens termer och begrepp-en ordbok*. Lund: Studentlitteratur.

Jayapolchiewpitayakarn. (2017, 21 februari). *Postmodernism and Fashion*. [Blogginlägg]. Hämtad 2020-03-23 från

<https://examplewordpresscom99406.wordpress.com/2017/02/21/postmodernism-and-fashion/>

Jönsson, G. (2003, maj). Dina kläder. Råd och Rön, 5. Hämtad från <https://vanersborg.naturskyddsforeningen.se/kladbytdagen/textila-material/>

Kellquist, M., Enroth, M. (2010). Studieteknik för universitet/högskola. Sungbybergg: Lithografia alfaprint.

Klippel-Berglöf. (2013, 21 januari). 1600 talet med barockens kläder. [Blogginlägg]. Hämtad 2020-03-23 från <http://inredamedmera.blogspot.com/2013/01/1600-talet-med-barockens-klader.html>

Kylén, J-A. (2004). Att få svar-intervju-enkät-observation. Stockholm: Bonniers.

Köpsén, S. (2014). Lära till yrkeslärare. Lund: Studentlitteratur.

Larare. (2012). Pedagogik. Hämtad 2019-02-05 från <https://larare.at/pedagogik/pedagogik.html>

Lewenhaupt, L. (2016). Stilguiden man. Stockholm: Bladh by Bladh AB.

Louhivuori, N. (2016). Osallistuva opettaja oppimista edistämässä: Opetusmuodot draamatunneilla (Pro-gradu). Helsingfors: Institutionen för lärarutbildning, Helsingfors universitet. Hämtad från <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/160906>

Lovetoknow. (2006). Men's Historical Clothing. Hämtad 2020-03-23 från https://mens-fashion.lovetoknow.com/Category:Mens_Historical_Clothing

Murphy, L., Eduljee, N.B., Croteau, K., & Parkman, S. (2020). Relationship between personality type and preferred teaching methods for undergraduate college students. International Journal of Research in Education and Science (IJRES), 6(1), 100-109.

Nilsson, P. (2013). Snyggt-en stilguide för män. Göteborg: Bonnier Fakta.

Norrback, J. (2016). Den planerande läraren. (Studentuppsats). Södertörn: Institutionen för kultur och lärande, Södertörns högskola. Hämtad från <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1071991/FULLTEXT01.pdf>

Olsson, H., Sörensen, S. (2007). Forskningsprocessen-kvalitativa och kvantitativa perspektiv. Stockholm: Liber.

Opintopolku. (2020). Grundexamen inom textil- och modebranschen. Hämtad 2020-03-31 från <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esityys/6902591/reformi/tiedot>

Optimaedu. (2020). Modeassistent. Hämtad 2020-03-24 från <https://www.optimaedu.fi/svenska/borja-studera/utbildningar/modeassistent.html>

Optimas intranät. (2020). Lärandeprocesser. Hämtad 2020-03-31 från <https://optistud.sharepoint.com/SitePages/larande-processer.aspx>

Patel, R., Davidson, B. (1994). Forskningsmetodikens grunder-att planera, genomföra och rapportera en undersökning. Lund: Studentlitteratur.

Phillips, T. (2017). Lärande och utveckling. Malmö: Gleerups.

Rao, M.S. (2013). Exploring “Meka's method” to achieve effective teaching and training outcomes. *Industrial and Commercial Training*, 45(6): 1-7. doi: 10.1108/ICT-02-2013-0009

Sinclair. (2013, 24 januari). Mode- och Klädhistoria: Antiken. [Blogginlägg]. Hämtad 2020-03-23 från <http://lissasinclair.se/mode-och-kladhistoria-antiken/>

Sinclair. (2013, 10 juni). Mode- och Klädhistoria: Antikens Rom. [Blogginlägg]. Hämtad 2020-03-23 från <http://lissasinclair.se/mode-och-kladhistoria-antikens-rom/>

Softschools. (2005). History of Fashion Timeline. Hämtad 2020-03-23 från <https://www.softschools.com/viewTimeline.action?id=267>

Tencel. (2015). Sustainability. Hämtad 2020-03-18 från <https://www.tencel.com/sustainability>

Thetrendspotter. (2012). THE BEST MEN’S HAIRSTYLES FOR YOUR FACE SHAPE. Hämtad 2020-03-17 från <https://www.thetrendspotter.net/find-the-perfect-hairstyle-haircut-for-your-face-shape/>

Tjora, A. (2012). Från nyfikenhet till systematisk kunskap-kvalitativ forskning i praktiken. Lund: Studentlitteratur.

Tuomi, J., Sarajärvi, A. (2009). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino OY.

Zerihun, Z., Beishuizen J., Van Os, W. (2012). Student learning experience as indicator of teaching quality. *Educ Asse Eval Acc*, 24, 99–111. <https://doi.org/10.1007/s11092-011-9140-4>

Bildreferenser

Figur 2. Vouet, S. (1621). Portrait of a Gentleman with his dog [målning]. Hämtad 2020-04-19 från https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Simon_Vouet_-_Portrait_of_a_gentleman_with_his_dog.jpg

Figur 3. Commons.wikimedia.org. (2017). [fotografi]. Hämtad 2020-04-19 från https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tailcoat_MET_2014.501_F.jpg

Figur 4. Stocksnap/Pixabay. (2015). [fotografi]. Hämtad 2020-04-19 från <https://pixabay.com/photos/white-tshirt-vneck-fashion-guy-926838/>

Figur 5. Commons.wikimedia.org. (2007). [fotografi]. Hämtad 2020-04-19 från https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Necktie_Half-Windsor_knot.jpg

Figur 6. Dulal, K. (2019). [fotografi]. Hämtad 2020-04-19 från https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cotton_in_bush.jpg

Figur 7. AnnaliseArt/Pixabay. (2020). [bildfil]. Hämtad 2020-04-19 från <https://pixabay.com/illustrations/digital-paper-background-paper-4881108/>

Figur 8. Commons.wikimedia.org. (2017). [Bildfil]. Hämtad 2020-04-19 från https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Better_Cotton_Initiative_logo.svg

Bilaga 1

Edukandanalys av kursen Stilplanering för män

1. Kursen **Stilplanering för män** innefattar teman klädhistoria, klädkoder, basgarderob, kroppsformer, stilanalys, stilpersonligheter och trender. Hur mycket/lite kunskap har du om dessa ämnen från tidigare?

	Bra kunskap	Lite kunskap	
Ingen alls			
Klädhistoria	☐	☐	☐
Klädkoder	☐	☐	☐
Basgarderob	☐	☐	☐
Kroppsformer	☐	☐	☐
Stilanalys	☐	☐	☐
Stilpersonligheter	☐	☐	☐
Trender	☐	☐	☐
Materiallära	☐	☐	☐
Färglära	☐	☐	☐
Klädvård	☐	☐	☐
Kundbemötanden	☐	☐	☐

2. Är några av de teman som hör till kursen sådana som du vill lära dig mera om? I sådana fall **vilka** teman och **vad** inom temat vill du lära dig?

3. Finns det något annat utöver kursinnehållet som du önskar att skulle finnas med i kursen?

4. Hur lär du dig bäst? T.ex. genom att läsa, skriva, lyssna, rita, praktiska övningar, grupparbeten, presentationer, återberätta något eller något annat du kommer på som jag inte nämnt.

5. Hur blir du inspirerad under lektioner?

Tack för din feedback!

Bilaga 2

Sekvensplan

Studeraende: Modeassistent	Handledare: Jennie Pitkäkangas
Klass: Årskurs 1	Ämne/tema: Stil för män
Antal lektioner: 5	Plats/rum: Optima

Övergripande mål och kompetenser för sekvensen (med koppling till läroplanen):

Grundexamen inom mode- och textilbranschen 180 kp (kompetenspoäng), kompetensområdet för modeassistent, valbar examensdel Styling 15 kp. Kursen stil för män (5 lektioner) är en del av examensdelen Styling, där också andra ämnen ingår utöver kursen stil för män.

Övergripande mål för kursen för högsta vitsord:

-planera stylingen

- planerar ansvarsfullt och kundinriktat stylingen av kläder, ett utrymme eller ett evenemang
- använder på eget initiativ och mångsidigt information om estetik, mode, färger, relationer och helheter
- söker upp och använder i sin plan stilar och trender som naturligt passar för situationen
- (<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esitys/6902591/reformi/tutkinonosat/6903146>)

-genomföra styling av kläder, ett utrymme eller ett evenemang som kundarbete

- bearbetar, kompletterar eller förnyar kläder, ett utrymme eller ett evenemang som kundarbete och drar självständigt och mångsidigt nytta av sin kännedom om de nyaste trenderna
- följer självständigt den uppgjorda planen
(<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esitys/6902591/reformi/tutkinonosat/6903146>)

-utvärdera sitt arbete.

- utvärderar sitt arbete och sitt arbetsutförande i förhållande till målen och planen
- utvärderar arbetets slutresultat, den tid som hen lagt ner på arbetet och lönsamheten
- tar emot respons, identifierar vad hen lyckats med och bedömer egna utvecklingsbehov samt uppdragets utvecklingsbehov utgående från responsen.

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esitys/6902591/reformi/tutkinonosat/6903146>

Centrala begrepp och färdigheter:

- studerande har en uppfattning om bakgrunden till herrmode och kan tillämpa klädkoder i styling av kläder
- studerande vet vad som ingår i en stilanalys och kan utföra en stilanalys på kunder vid t.ex. stylinguppgifter
- studerande kan skapa en basgarderob till kunden genom att utöver kundens behov dessutom beakta färger, mönster och material
- studerande har kunskap om klädvård och hållbar utveckling och kan tillämpa dessa vid olika stylinguppgifter
- studerande vet hur man bemöter kunder
- studerande kan grunderna inom kostymen
- studerande kan sätta upp mål som hen strävar till, utvärdera sin inläring och sina resultat och bedöma egna utvecklingsbehov.

Plan för utvärdering av studerandes lärande:**Aktivitet.**

Lektionsuppgifter beaktas som aktivitet och används i höjande/sänkande syfte om vitsordet ligger mellan 2 siffror.

Kursuppgift:

Studerande ska skapa en stilguide till en man. Till stilguiden hör att planera en basgarderob enligt kundens behov. Inför det behöver studerande kort intervjua personen som stilguiden skapas till. T.ex. ta reda på hobbyer, stil, kroppsform, färger osv. Till den andra delen i stilguiden hör att planera en vardagsoutfit och en festoutfit till kunden, antingen med bilder eller kläder på personen. Till tredje delen hör olika tips och rekommendationer. Minst 5 stycken av valfri kategori, t.ex. tips på frisyr, klädvård, färg som passar, passande skärningar, passande plagg osv. Kort reflektion: Vad gick bra? Vad kunde förbättras och slutresultatet? Vad tyckte du om uppgiften? Lämna in till handledaren. Vitsord och återkoppling ges individuellt.

Läromedel och hjälpmedel:

Böcker, dator, projektor, tavla, kahoo

Sekvensens gång

Lektion nr	Datum och tidpunkt	Lärandemål (bör preciseras i lektionsplanen)	Innehåll	Arbetsätt
Lektion 1	1.9.2020 2x75 min	-studerande har en bakgrundsförståelse för herrmode -studerande har kunskap om olika klädkoder och kan handleda kunden inom dessa -studerande planerar en outfit och utvärderar den	Klädhistoria och klädkoder	Kursintroduktion, egna mål, litet grupparbete, presentation, diskussion, powerpoint
Lektion 2	8.9.2020 2x75 min	-studerande har kunskap om innebörden av en stilanalys och kan planera och genomföra en stilanalys på kunder -studerande kan urskilja olika kroppsformer och ansiktsformer och utgående från dessa välja passande kläder, frisyrier och accessoarer till kunden -studerande känner till olika stilpersonligheter -studerande har en uppfattning om vad trender är och vad som är säsongens trender -studerande kan tillämpa stilanalys som metod på kunder och de olika delarna som ingår i en stilanalys när studerande planerar en styling av kläder	Stilpersonligheter, stilanalys, trender, kroppsformer och ansiktsformer	Tema introduktion, kahoot, stilanalys som metod, canva, anteckningar, diskussion, frågeställning, uppgift
Lektion 3	15.9.2020 2x75 min	-studerande har kunskap om hur en basgarderob kan se ut och kan planera och skapa en basgarderob enligt kundens behov -studerande känner till olika material och deras egenskaper -studerande har kunskap att vägleda kunden med färger och mönster	Basgarderoben, material och färger	Repetition på tavla-trender, kursintroduktion genom diskussion, Canva-presentation, debatt, uppgift

		-studerande utvärderar sitt arbete		
Lektion 4	22.9.2020 2x75 min	-studerande kan grunderna i hur man vårdar kläder och kan tillämpa metoderna vid styling av kläder -studerande har kan tillämpa olika metoder som främjar hållbar utveckling och kan tillämpa metoderna vid styling av kläder	Klädvård och hållbar utveckling	Presentationer, tema genom diskussioner, videoklipp, egen Canva, diskussionsuppgift, uppgift hemma
Lektion 5	29.9.2020 2x75 min	-studerande förstår och kan tillämpa grunderna inom kundbetjäning och kan reflektera över egna arbetsätt inom kundbetjäning -studerande vet hur man väljer kostym enligt behov och tillfälle, har en uppfattning om storlekar och behärskar grunder om kostymen, som hjälpmedel för att kunna planera och genomföra en styling -utvärdering av lektionen och inläring, egna målen och kursen	Studiebesök till Dressmann: tema kundbetjäning och kostymer	Dagens tema och plan papper, butikschef berättar, uppgift som tangerar studiebesöket, genomgång av uppgift, diskussion, utvärdering av kurs och egna mål

Sekvensplan hämtad från: Abo.fi, <https://www.abo.fi/vos/lararstuderande/>

E-grunder hämtade från: opintopolku.fi,
<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esitys/6902591/reformi/tutkinnonosat/6903146>

Bilaga 3

Lektionsplan 1

Studeraende: Modeassistent	Handledare: Jennie Pitkakangas
Klass: Årskurs 1	Ämne/tema: Klädhistoria och klädkoder
Tidpunkt: 1.9.2020 2x75	Rum: Optima

Innehåll och mål för undervisningen enligt läroplanen:

- planera stylingen
 - genomföra styling av kläder, ett utrymme eller ett evenemang som kundarbete
 - utvärdera sitt arbete.
- (<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esitys/6902591/reformi/tutkinnonosat/6903146>)

Lärandemål för lektionen:

- studerande har en bakgrundsförståelse för herrmode
- studerande har kunskap om olika klädkoder och kan handleda kunden inom dessa
- studerande planerar en outfit och utvärderar den

Centrala begrepp/färdigheter:

Klädhistoria, forntiden, antiken, medeltiden, renässansen, barocken, upplysningen, modernismen, postmodernismen, klädkoder, smart casual, kavaj, mörk kostym, smoking, jacked, frack

Utvärdering av studerandes lärande:

Aktivitet.

Uppgift:

- Jobba individuellt. Studerande får läsa de sidor handledaren skannat in på itslearning. Arrsjö och Nilsson (klädkoder).
- Välj ut en klädkod. Planera en styling av kläder (en outfit) och skapa klädkoden med bilder som en moodboard. Använd bilder av plagg och accessoarer som hör till klädkoden och lägg till andra bilder som passar temat om du vill.
- Kort reflektion: Vad gick bra, vad kunde förbättras och slutresultatet?
- Lämna in senast 8.9. till handledaren.
- Handledaren ger återkoppling via itslearning individuellt.

Lektionens gång

Innehåll VAD?	Aktivitet och arbetssätt HUR?	Undervisningsmetod	Material och utrustning	Tidsåtgång
Inledning: kursintroduktion	Kolla närvaro. Presentera kursens namn. Fråga vilka andra kurser som studerande går nu eller har nyligen gått för en bättre bild av vad de lär sig, presentera temaområden, dela ut kursintroduktionspapper och upplägg/plan per lektion, visa kurslitteratur, förklara inlärningsmål och bedömning. Förklara egna förväntningar som önskar att studerande lär sig och varför. Visa kursuppgift via projektor och gå igenom kursuppgiften muntligt och diskutera deadline. Studerande får skriva upp egna mål som de sparar. T.ex. vitsord som strävar efter och vad de vill kunna efter kursen osv.	Handledaren använder sig av metoder som fokuserar på mål, vilket motiverar och visar lärarens förväntningar samt fokus på att göra kursens innehåll begripligt för studerande. Både visuell och auditiv inläring används.	Dator, projektor, pdf fil, visa några böcker, papper, studerandes egna anteckningar. Dela ut kursuppgift papper.	30 min
Inledning och inslag: lektionstema	Presentera lektionstema och vilken nytta studerande kan ha av den genom diskussion. Litet grupparbete -skriv på tavla. Studerande får två tidsepoker/grupp att arbeta med. Ta reda på hur männen klädde sig under tidsepoken. Ta även med färger och material eller annat	Auditiv inläring. Kinestetisk inläring. Visuell inläring. Instruktioner som ger utrymme för studerande att skapa eget sätt att lösa uppgiften på.	Tavla. Uppgift görs på valfritt sätt så länge det går att presentera på något vis.	45 min

	<p>mode för män om ni hittar sådant, t.ex. frisyrrer. Handledaren har med böcker som studerande kan använda som material eller söka på egen hand på internet på telefon eller dator i skolan. Skapa en moodboard. Meddela när de ska vara tillbaka i klassen.</p>			
Paus				10 min
Inslag: genomgång av uppgift	<p>Presentation av tidsepoker för de andra.</p>	<p>Visuell, auditiv och till en viss del kinestetisk inläring. Läraren ger kort återkoppling efter varje presentation.</p>	<p>Dator, tavla</p>	30 min
Inslag: handledare föreläser om klädkoder	<p>Egen presentation om klädkoder.</p>	<p>Auditiv och visuell inläring.</p>	<p>Dator och projektor</p>	30 min
Avslutning: sammanfattning och ge uppgift	<p>Diskussion och sammanfattning. Frågeställning: lärde ni er något nytt, var något extra intressant och kändes något svårt?</p> <p>Koppla samtidigt till lärandemålen. Ge instruktioner för uppgift som får göra hemma. Deadline 8.9. Uppgiften kan göras i canva/word/powerpoint eller i annat valfritt format där text och bild kan användas. (instruktioner till uppgiften visas via projektor. I detta dokument finns</p>	<p>Diskutera och relatera. Avslut med fokus på sammanfattning och koppling till lärandemålen. Ställningstaganden. Auditiv inläring. Studerandes möjlighet att bedöma eget arbete-utvecklande av metakognitiva strategier. Reflektion över eget lärande.</p>	<p>Papper som delar ut. Dator.</p>	15 min

	instruktionerna under rubriken utvärdering.			
--	---	--	--	--

Sekvensplan hämtad från: Abo.fi, <https://www.abo.fi/vos/lararstuderande/>

E-grunder hämtade från: opintopolku.fi,
<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esitys/6902591/reformi/tutkinnonosat/6903146>

Bilaga 4

Lektionsplan 2

Studeraende: Modeassistent	Handledare: Jennie Pitkakangas
Klass: Årskurs 1	Ämne/tema: Stilpersonligheter, stilanalys, trender, kroppsformer och ansiktsformer
Tidpunkt: 8.9.2020 2x75	Rum: Optima

Innehåll och mål för undervisningen enligt läroplanen:

- planera stylingen
 - genomföra styling av kläder, ett utrymme eller ett evenemang som kundarbete
 - utvärdera sitt arbete.
- (<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esitys/6902591/reformi/tutkinnonosat/6903146>)

Lärandemål för lektionen:

- studerande har kunskap om innebörden av en stilanalys och kan planera och genomföra en stilanalys på kunder
- studerande kan urskilja olika kroppsformer och ansiktsformer och utgående från dessa välja passande kläder, frisyrier och accessoarer till kunden
- studerande känner till olika stilpersonligheter
- studerande har en uppfattning om vad trender är och vad som är säsongens trender
- studerande kan tillämpa stilanalys som metod på kunder och de olika delarna som ingår i en stilanalys när studerande planerar en styling av kläder

Centrala begrepp/färdigheter:

Stilanalys, kroppsform, långsmal, rund, kort, inverterad triangel, rektangulär, skala, ansiktsform, rund, fyrkantig, hjärtformat, avlång, diamantform, rektangulär, triangel, oblong, stilpersonligheter, kreativ, dramatisk, romantisk, klassisk, naturlig, internationell, trender

Utvärdering av studerandes lärande:

Aktivitet

Lektionens gång

Innehåll VAD?	Aktivitet och arbetsätt HUR?	Undervisningsmetoder	Material och utrustning	Tidsåtgång
Inledning: lektionstema	<p>Kolla närvaro. Diskutera hur uppgiften hemma gick? Koppla kort till förra veckans lektionstema.</p> <p>Presentera dagens lektionens tema och kort upplägg för dagen. Lärandemålen presenteras också genom eget dokument på projektor. Förklara också varför och när man kan ha nytta av kunskaperna. Görs genom diskussion.</p>	<p>Introduktion genom att blicka tillbaka. Presentation av upplägg. Auditiv inläring. Diskussion om centrala frågor. Fokus på mål för motivation. Visar samtidigt lärarens förväntningar.</p>	-	10 min
Inslag: stilpersonligheter med frågesport och egen läsning	<p>Ha en kort frågesport- kahoot. Frågorna syns via dator och projektor. Studerande svarar från sina telefoner som är kopplade till kahoot. Frågorna handlar om att koppla beskrivningar av stilpersonligheter till den rätta stilpersonligheten. Efter det delar handledaren ut egna anteckningar på de olika stilpersonligheterna som studerande får läsa under en kort tid.</p>	<p>Frågesport-aktiverar. Visuell inläring med inslag av kinestetisk inläring. Variation underlättar inläring.</p>	Dator, telefoner	15 min
Inslag: Stilanalys som metod	<p>Visa exempel på en stilanalys som arbetsmetod med kunder (papper på en</p>	<p>Visuell och auditiv inläring. Förklara stilanalys för att skapa</p>	Papper, dator, projektor	15 min

	<p>stilanalysmodell som handledaren delar ut). Gå igenom den steg för steg genom att förklara de olika delarna som ingår.</p>	<p>förståelse för vad den är och användbarhet.</p>		
<p>Inslag: handledaren föreläser om kroppsformer</p>	<p>Föreläs m.h.a. Canvapresentation. Dela först ut ett papper till studerande med de olika kroppsformerna. På pappret finns brevid varje kroppsform rader där studerande får fylla i egna anteckningar under tiden handledaren föreläser såsom kännetecken, passande skärningar, plagg, färger etc.</p>	<p>Visuell och auditiv inläring. Skapa mening. Kinestetisk inläring i.o.m. att studerande skriver om de vill.</p>	<p>Papper, dator, projektor</p>	<p>25 min</p>
<p>Paus</p>				<p>10 min</p>
<p>Inslag: handledaren föreläser om ansiktsformer</p>	<p>Ansiktsformer. Canvapresentation. Dela först ut ett papper till studerande med de olika ansiktsformerna. På pappret finns brevid varje kroppsform rader där studerande får fylla i egna anteckningar under tiden handledaren föreläser såsom kännetecken, passande glasögon, skärningar och frisyrer etc. Ge uppgift: analysera kort kompis kroppsform och ansiktsform (till kroppsformens analys behövs åtsittande kläder eller klädnypor för att göra dem åtsittande). Detta behöver inte</p>	<p>Visuell och auditiv inläring. Skapa mening. Kinestetisk inläring i.o.m. att studerande skriver om de vill, samt uppgiften om att analysera varandras kroppsform. Uppgiften ger också variation i lektionen och fungerar som en liten utmaning efter teorin och som en autentisk uppgift.</p>	<p>Papper, dator, projektor, klädnypor</p>	<p>30 min</p>

	<p>skrivs ner, diskussion inom paret räcker, och vi går inte igenom resultaten heller.</p>			
Inslag: ge uppgift	<p>Ge uppgift till studerande:</p> <p>Sök på nätet (telefon eller dator, i klassen) efter olika stilanalysmodeller och diskutera vilka delar i modellen ni själva föredrar/inte föredrar och vilka ni själva skulle kunna använda.</p>	<p>Auditiv, visuell och kinestetisk inläring. Diskussion. Uppgift som ger utrymme för att tänka ut ett eget sätt att lösa den på. Ger exempel på användbarheten.</p>	-	25 min
Inslag: diskussion och trender	<p>Diskutera kort om någon hittade en mycket bra stilanalysmodell att tipsa de andra om.</p> <p>Ta upp trender och diskutera tillsammans. Frågeställningar som handledaren kan fråga:</p> <p>Vad är trender? Bestående trender? Säsongförknippade trender?</p>	<p>Blicka framåt-hur använda den. Diskussion. Ge återkoppling till de som ger tips. Auditiv inläring.</p>	Eventuellt tavla	20 min
Avslutning: sammanfattning och uppgift	<p>Frågeställningar: fråga om studerande vet vad en stilanalys innebär och vet vad som ingår i en stilanalys? Har de fått redskap för att utföra dessa? Känner de att de kan bygga vidare på lärandemålen? Ge tips på vidareläsning, t.ex. egna böcker som handledaren haft nytta av. Tipsa om att skapa</p>	<p>Sammanfattning av lektionen och koppla till lärandemål. Frågeställningar. Blicka framåt. Uppgift för att belysa trendernas användbarhet. Auditiv inläring. Reflektion över eget lärande.</p>	Böcker visa, visa uppgift via projektor och dator	10 min

	en egen stilanalys som kan använda på kunder i skoluppgifter eller i arbetslivet. Ge uppgiften till nästa gång: läs alla anteckningar från lektionen+kolla upp säsongens trender på Vogue.			
--	--	--	--	--

Sekvensplan hämtad från: Abo.fi, <https://www.abo.fi/vos/lararstuderande/>

E-grunder hämtade från: opintopolku.fi,
<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esitys/6902591/reformi/tutkinonosat/6903146>

Bilaga 5

Lektionsplan 3

Studera: Modeassistent	Handledare: Jennie Pitkäkangas
Klass: Årskurs 1	Ämne/tema: Basgarderoben
Tidpunkt: 15.9.2020 2x75	Rum: Optima

Innehåll och mål för undervisningen enligt läroplanen:

- planera stylingen
 - genomföra styling av kläder, ett utrymme eller ett evenemang som kundarbete
 - utvärdera sitt arbete.
- (<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esitys/6902591/reformi/tutkinnonosat/6903146>)

Lärandemål för lektionen:

- studerande har kunskap om hur en basgarderob kan se ut och kan planera och skapa en basgarderob enligt kundens behov
- studerande känner till olika material och deras egenskaper
- studerande har kunskap att vägleda kunden med färger och mönster
- studerande utvärderar sitt arbete

Centrala begrepp/färdigheter:

Basgarderob, vardag, fest, accessoarer, färger, material, naturfiber, konstfiber, mönster

Utvärdering av studerandes lärande:

Aktivitet.

Uppgift:

Jobba i par. Studerande får en bild på en person och lite information om person. Studerande ska planera en basgarderob till personen bestående av 10 plagg med tillhörande accessoarer. I sådant format att det går att presentera. Lämna in till handledaren. Lämna också in en kort feedback i valfritt format om vad du tyckte om uppgiften, vad som gick bra och vad som kunde förbättras och slutresultatet. Läraren ger en gemensam återkoppling om uppgiften.

Lektionens gång

Innehåll VAD?	Aktivitet och arbetssätt HUR?	Undervisningsmetode r	Material och utrustning	Tidsåtgång
Inledning: repetition av uppgift	Kolla närvaro. Börja lektionen med att blicka tillbaka till förra lektionens tema och uppgift. Fråga om studerande hittade några trender på Vogue och vilka de är? När kan den kunskapen komma till användning? Muntligt.	Auditiv inläring. Blicka tillbaka och framåt. Meningsfullt lärande.	Tavla	10 min
Inledning: lektionstema	Temat är basgarderoben. Presentera lärandemål och förväntningar samt dagens schema. Diskutera tillsammans vad en basgarderob är, användningsområde och nytta av att kunna skapa en basgarderob till en kund.	Introduktion. Auditiv inläring. Mål och förväntningar. Diskussion. Användbarhet. Synliggör struktur.	-	5 min
Inslag: föreläsning om basgarderob	Handledaren föreläser m.h.a. Canvapresentation om basgarderoben.	Auditiv och visuell inläring.	Dator och projektor	30 min
Inslag: debatt om naturfiber vs konstfiber	Ungefär mitt i presentationen om basgarderoben när sliden naturfiber vs konstfiber syns ordnas en debatt i klassen som variation från att sitta och lyssna på när handledaren föreläser.	Debatt-aktiverar. Variation. Auditiv inläring. Utmaning. Handledarens stöd. Diskussion av centrala frågor inom ämnet.	Dator och projektor-regler	20 min

	<p>Studeringe delas in i två grupper. Ena gruppen stöder konstfiber och andra gruppen stöder naturfiber. Dra lott om vem som får konstfiber/naturfiber. Ge tydliga spelregler. Handledaren leder debatten.</p>			
Paus				10 min
Inslag: handledaren fortsätter att föreläsa resten av materialet om basgarderoben	<p>Sammanfatta viktiga argument från debatten. Handledaren föreläser resten av Canvapresentationen.</p>	<p>Skapa mening. Auditiv inläring.</p>	<p>Dator och projektor</p>	20 min
Avslutning: reflektion	<p>Studeringe får parvis reflektera över vad de lärt sig i förhållande till lärandemålen och hur de tänker att de kunde vidareutveckla kunskapen.</p>	<p>Diskussion-auditiv inläring. Sammanfattning och blicka bakåt till målen. Blicka framåt. Fokus på mål. Motivation.</p>	<p>Visa lärandemål via projektor</p>	10 min
Avslutning: ge uppgift	<p>Ge uppgift. Studeringe får börja på under lektionstid och göra klart hemma. Instruktioner till uppgiften syns under rubriken utvärdering av studerandes lärande i detta dokument.</p>	<p>Metakognitiva strategier i utvärderingen i uppgiften. Handledarens stöd och återkoppling under lektionen. Autentisk uppgift.</p>	<p>Dator och projektor</p>	55 min

Sekvensplan hämtad från: Abo.fi, <https://www.abo.fi/vos/lararstuderande/>

E-grunder hämtade från: opintopolku.fi,
<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esitys/6902591/reformi/tutkinonosat/6903146>

Bilaga 6

Lektionsplan 4

Studera: Modeassistent	Handledare: Jennie Pitkäkangas
Klass: Årskurs 1	Ämne/tema: Klädvård och hållbar utveckling
Tidpunkt: 22.9.2020 2x75	Rum: Optima

Innehåll och mål för undervisningen enligt läroplanen:

- planera stylingen
 - genomföra styling av kläder, ett utrymme eller ett evenemang som kundarbete
 - utvärdera sitt arbete.
- (<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esitys/6902591/reformi/tutkinnonosat/6903146>)

Lärandemål för lektionen:

- studerande kan grunderna i hur man vårdar kläder och kan tillämpa metoderna vid styling av kläder
- studerande har kan tillämpa olika metoder som främjar hållbar utveckling och kan tillämpa metoderna vid styling av kläder

Centrala begrepp/färdigheter:

Klädvård tillvägagångssätt, certifieringar, miljö, hållbar utveckling

Utvärdering av studerandes lärande:

Aktivitet

Lektionens gång

Innehåll VAD?	Aktivitet och arbetsätt HUR?	Undervisningsmetoder	Material och utrustning	Tidsåtgång
Inledning: inled med presentationer	Kolla närvaro. Börja med att visa någon intressant aritkeln för att väcka uppmärksamhet. Blicka tillbaka till förra lektionen och uppgiften. Studera sedan presentera sina arbeten om basgarderoben. I presentationen ska ingå presentation av personen de fått analysera, 10 plagg och accessoarer.	Introduktion. Visuell och auditiv inläring samt kinestetisk till en viss del. Läraren ger kort återkoppling efter varje presentation på post-it lapp-kan ge upphov till motivation och självutvärdering.	Dator, projektor, tavla	35 min
Inledning: lektionstema	Presentera dagens tema genom att skriva det på tavlan. Ge diskussionsuppgift: fundera med bordsgrannen vad du själv brukar göra för att ta hand om dina kläder och gör du medvetna val för att beakta miljön? Studera sedan skriva på tavlan vad de kommit fram till om vad klädvård och hållbar utveckling innebär för dem. Presentera sedan kort dagens schema och jämför det sammanfattningen som skapats av studerandes tankar på tavlan med lärandemålen.	Begriplighet, mål och diskussion. Visuell, kinestetisk och auditiv inläring. En del av strukturen synliggörs med dagens schema.	-	20 min

Inslag: handledaren föreläser om klädvård	Handledaren föreläser m.h.a. egen Canvapresentation.	Visuell och auditiv inläring. Diskussion?	Dator och projektor	30 min
Paus				10 min
Inslag: handledaren föreläser om hållbar utveckling och certifieringar	Handledaren föreläser m.h.a. egen Canvapresentation.	Visuell och auditiv inläring. Diskussion?	Dator och projektor	20 min
Inslag: videoklipp	Handledaren visar ett videoklipp om hållbar utveckling och klädindustrin från Ted-talks. Diskutera tankar kort.	Visa mening. Visuell och auditiv inläring. Variation. Frågeställning och diskussion.	Dator och projektor	15 min
Inslag: diskussionsuppgift	Ge diskussionsuppgift: Vilka tips skulle du ge åt en kund som upplever att kläderna slits snabbt och behöver ständigt köpa nya kläder samt en kund som vill handla kläder och samtidigt tänka på miljön? Diskutera med bordsgrannen. Diskutera sedan alla tillsammans resultaten från diskussionerna.	Diskussion. Problemlösning baserat på teorin. Auditiv inläring. Autentisk uppgift.	-	20 min
Avslutning: ge uppgift	Sammanfatta lektionen: klädvård och hållbar utveckling och ge exempel på när i arbetslivet de kan komma till nytta och i vardagen också. Berätta	Sammanfatta som avslut (blicka bakåt och framåt). Autentisk uppgift. Auditiv och visuell inläring.	Tavla	10 min

	om nästa veckas studiebesök. Ge hemuppgift hemma: Läs Canvapresentationerna om klädvård och hållbar utveckling på itslearning. Fundera samtidigt som du läser vilka saker inom klädvård och hållbar utveckling som är viktiga för dig när du arbetar med stylinguppgifter och med kunder.			
--	---	--	--	--

Sekvensplan hämtad från: Abo.fi, <https://www.abo.fi/vos/lararstuderande/>

E-grunder hämtade från: opintopolku.fi,
<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esitys/6902591/reformi/tutkinonosat/6903146>

Bilaga 7

Lektionsplan 5

Studeraende: Modeassistent	Handledare: Jennie Pitkakangas
Klass: Årskurs 1	Ämne/tema: Studiebesök Dressmann
Tidpunkt: 29.9.2020 2x75 min	Rum: Dressmann och Optima

Innehåll och mål för undervisningen enligt läroplanen:

- planera stylingen
 - genomföra styling av kläder, ett utrymme eller ett evenemang som kundarbete
 - utvärdera sitt arbete.
- (<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esitys/6902591/reformi/tutkinnonosat/6903146>)

Lärandemål för lektionen:

- studerande förstår och kan tillämpa grunderna inom kundbetjäning och kan reflektera över egna arbetssätt inom kundbetjäning
- studerande vet hur man väljer kostym enligt behov och tillfälle, har en uppfattning om storlekar och behärskar grunder om kostymen, som hjälpmedel för att kunna planera och genomföra en styling
- utvärdering av lektionen och inläring, egna målen och kursen

Centrala begrepp/färdigheter:

Kundbetjäning, festkläder, kostym, storlekar, kostym klädkoder

Utvärdering av studerandes lärande:

Aktivitet.

Uppgift:

- Studerande får skapa en mindmap i grupper på 2-3 på vad de lärt sig under studiebesöket som de tycker att är viktigt/kommer ha nytta av. En för kundbetjäning och en för kostymen.
- De får kort presentera de viktigaste punkterna i klass för varandra och lämna in mindmapen till handledaren

Lektionens gång

Innehåll VAD?	Aktivitet och arbetssätt HUR?	Undervisningsmetoder	Material och utrustning	Tidsåtgång
Inledning: schema och studiebesök	Kolla närvaro. Vi samlas i klass när lektionen börjar.Handledaren berättar kort om dagens tema och schema, samt uppgiften efter studiebesöket. Vi vandrar till Dressmann för studiebesök.	Introduktion-synliggör en del av strukturen. Auditiv inläring. Tydliga instruktioner.	-	20 min
Inslag: Amanda berättar Om kundbetjäning och kostymen	Chefen vid Dressmann presenterar sig och börjar med att berätta om kundbetjäning och sin egen erfarenhet. Sedan berättar hon om kostymen. Vi står och lyssnar.	Auditiv och visuell inläring. Variation.	-	50 min
Inslag/paus	Vi vandrar tillbaka till Optima.		-	15 min
Inslag: uppgift	Studeringe får en uppgift: skapa två olika mindmaps (en sammanfattning) om dagens två olika teman: kundbetjäning och kostymen. (vad de lärt sig, vad som är viktigt för dem, vad de har nytta av osv.) Samtidigt får studeringe själva försöka tänka ut vilka lektionens lärandemål kan vara. Vi diskuterar.	Sammanfattning och diskussion av centrala frågor. Auditiv, visuell och kinestetisk inläring. Motivation. Användbarhet av kunskapen.	Dator och pdf fil Studeringe: papper och penna	20 min
Avslutning: genomgång av uppgift	Kort genomgång av uppgiften. Diskussion: fråga om studiebesöket-bra/dåligt?	Diskussion. Blicka tillbaka. Auditiv inläring.	-	20 min

	Vad lärde studerande sig som kan ha nytta av?			
Avslutning: utvärderingar	<p>Kursutvärdering:</p> <p>handledarens tankar om kursen och studerande. Studerandes tankar om kursen och handledaren.</p> <p>Studerande får reflektera själva en stund och skriva ner tankar om bl.a.: att blicka tillbaka på mål-uppnått eller inte? Varför/hur? Vad bra/vad förbättra? Egna utvecklingsbehov?</p> <p>Repetera kort kursuppgiften och kolla om någon har frågor?</p> <p>Studerande får fylla i kursutvärderingsblanketten.</p>	<p>Metakognitiva strategier. Diskussion och reflektion. Visuellt, auditiv och kinestetisk. Mål. Användbarhet och meningsfullt lärande. Blicka bakåt och framåt. Kursuppgiften mera utmanande än lektionsuppgifterna-aktivera och skapa motivation. Autentisk uppgift. Röd tråd genom mål-uppgifterbedömning.</p>	<p>Utvärderingsblanketter som delar ut.</p>	25 min

Sekvensplan hämtad från: Abo.fi, <https://www.abo.fi/vos/lararstuderande/>

E-grunder hämtade från: opintopolku.fi, <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/esitys/6902591/reformi/tutkinnonosat/6903146>

Bilaga 8

Lektionsmaterial till lektionstillfälle 3

<file:///C:/Users/jenni/Desktop/Skola/EA/Lektionstillfälle%203%20material.pdf>

Bilaga 9

Utvärdering av en kurs inom stil för män

- 1 Är kursinnehållet (5 olika teman) lämpligt med tanke på kursens namn: stil för män?
- 2 Kommer målen i enlighet med examensgrunderna tydligt fram i varje lektionsplan?
- 3 Hur upplever du kursupplägget/sekvensplanen?
- 4 Hur upplever du lektionsuppläggen/lektionsplaneringarna?
- 5 Hur upplever du att de olika didaktiska metoderna fungerar för målgruppen studerande inom modeassistentutbildningen?
- 6 Hur tycker du att undervisningsmetoderna beaktar att det finns olika inlärningsstilar hos studerande inom modeassistentutbildningen?
- 7 Hur upplever du lektionsmaterialet till lektionstillfälle 3?
- 8 Vilka förbättringsförslag kan du ge till innehåll/upplägg?